

26

VYHLÁŠKA

Českého báňského úřadu ze dne 29. prosince 1988

o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu

Změna: 477/1991 Sb.

Změna: 340/1992 Sb.

Změna: 3/1994 Sb.

Změna: 54/1996 Sb.

Změna: 109/1998 Sb.

Změna: 434/2000 Sb.

Změna: 330/2002 Sb.

Změna: 141/2004 Sb.

Změna: **298/2005** Sb.

Český báňský úřad stanoví podle § 5 odst. 3 a § 6 odst. 6 písm. a) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě:

ČÁST PRVNÍ VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

DÍL PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Rozsah platnosti

- (1) Vyhláška stanoví v souladu s právem Evropských společenství ^{pozn.1a)} požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu (dále jen "bezpečnost práce a provozu") při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem ^{pozn.1)} na povrchu.
- (2) Vyhláška se nevztahuje na úpravu a zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním ^{pozn.2)} a na těžbu a úpravu ropy a plynů, na těžbu nerostů loužením, na vrtné a geofyzikální práce, na podzemní uskladňování plynů a kapalin v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech, na ukládání kapalných odpadů a důlních vod do přírodních horninových struktur a na průmyslové využívání energie zemské kůry. ^{pozn.2a)}

§ 2

Výklad pojmů

- (1) Pro účely této vyhlášky se považuje za
 - a) **břemeno nadměrné hmotnosti** předmět, jehož hmotnost je větší než 3000 kg,
 - b) **břemeno nadměrných rozměrů** předmět, při jehož dopravě nebo manipulaci nelze dodržet mezery na dopravní cestě stanovené touto vyhláškou,
 - c) dlouhé břemeno předmět přesahující ložnou plochu vozidla v podélném směru tak, že pro připojení vozidla k dalšímu vozidlu musí být použito pomocné spojovací zařízení (táhlo, řetězy apod.)
 - d) důlní dílo povrchový prostor v zemské kůře vytvořený hornickou činností. Jde zejména o důlní dílo průzkumné, otvírkové, připravené, dílo sloužící k dobývání a důlní dílo při povrchovém dobývání (lomu, skrývkové a těžební řezy, etáže apod.)
 - e) důlní požár nežádoucí a nekontrolovaná hoření; za důlní požár se považuje i proces samovznícení, a to do takového stadia, kdy jeho zplodiny jsou schopny ohrozit zdraví nebo životy lidí nebo kdy teplota hořlavé hmoty by mohla být příčinou výbuchu,
 - f) návěstí zákaz, výstraha, příkaz nebo informace vyjádřená zvukem, světlem značkou, nápisem nebo návěstím znakem podle jeho polohy, pohybu nebo barvy,
 - g) odkop široký zářez do svahu,
 - h) ochranné zařízení technické nebo jiné zařízení bránící vzniku úrazů, provozních nehod nebo poruch technických zařízení,

- ch) ochrannou vzdálenost od zdroje ohrožení vzdálenost mezi ochranným zařízením a zdrojem ohrožujícím život nebo zdraví pracovníků (rotující, pohybuující se nebo horké části strojů, části elektrických zařízení pod napětím apod.)
 - i) otevřený oheň záměrné a kontrolované hoření; za otevřený oheň se považuje i takový vývin tepelné energie nebo jiskření, který je důsledkem záměrně vyvolaných fyzikálních nebo chemických procesů nebo pochodů a mohl by být příčinou vzniku požáru nebo výbuchu,
 - j) povrchový prostor prostor vytvořený v zemské kůře činností prováděnou hornickým způsobem. Jde zejména o lem, těžební řez, etáž apod.,
 - k) pracoviště prostor určený pracovníku k výkonu pracovní činnosti včetně technických zařízení v tomto prostoru, která souvisejí s určenou pracovní činností,
 - l) práci spojenou se zvýšeným nebezpečím taková práce, při které hrozí pracovníku zvýšené nebezpečí úrazu. Jsou to práce stanovené touto vyhláškou, dále práce, při které je nařízen stálý dozor, a práce, o která tak rozhodne organizace,
 - m) provozovnu obestavěný nebo jinak ohraničený prostor, v němž je zabudováno strojní nebo elektrické zařízení nebo který je určen k odstavování mobilních strojů,
 - n) provozně zabezpečovací systém soubor měřicích a kontrolních prvků včetně nutných ovládacích, případně jiných částí zařízení, které nepřetržitě kontrolují bezpečný provoz daného zařízení a zajišťují jeho vypnutí za předem určených podmínek nebo za stavu, kdy by mohlo dojít k poškození daného zařízení v důsledku překročení, případně podkročení stanovených hodnot,
 - o) rýhu zářez do zemské kůry, jehož délka přesahuje hloubku a šířku
 - p) stálý dozor nepřetržitě sledování pracovní činnosti pracovníků a stavu pracoviště, při němž pracovník určený organizací se nesmí od pracovníků vzdálit a nesmí se zaměstnávat ničím jiným než dozorem
 - r) údržbu zařízení činnost směřující k udržování zařízení v provozuschopném a bezpečném stavu. Údržbou zařízení jsou i předepsané prohlídky, zkoušky, kontroly, revize a opravy zařízení, jakož i montáž a demontáž částí zařízení v rozsahu potřebném k provedení prohlídek, zkoušek, kontrol, revizí nebo oprav zařízení,
 - s) výkop zářez do zemské kůry se stabilním úklonem boku, jehož délka přesahuje hloubku a šířka dna je nejméně 0,6 m.
- (2) Za důlní dílo se považuje i povrchový prostor.

§ 3

Odpovědnost za dodržování vyhlášky

Odpovědnost pracovníků na jednotlivých stupních řízení za plnění povinností stanovených touto vyhláškou organizaci podrobně upraví organizační řád.

DÍL DRUHÝ OBJEKTY, PRACOVÍŠTĚ A ZAŘÍZENÍ

§ 4

Vstup do objektů a na pracoviště

- (1) Objekty, pracoviště a zařízení musí být ohrazeny nebo jinak zabezpečeny proti vstupu nepovolaných osob.
- (2) Ústí podzemních důlních děl na povrchu i v lomu, pokud jsou přístupná, musí být zabezpečena proti vstupu nepovolaných osob tak, aby nebyl znemožněn odchod pracovníků z dolu při nebezpečí.
- (3) Otvory, prohlubně, propadliny a jiná místa, kde hrozí nebezpečí pádu osob, musí být zakryty, ohrazeny nebo zasypany.
- (4) Organizace určí způsob zabezpečení míst uvedených v odstavcích 1 a 2 proti vstupu nepovolaných osob a lhůty jejich kontrol.
- (5) Zákaz vstupu nepovolaných osob do míst uvedených v odstavcích 1 a 2 musí být vyznačen na bezpečnostních tabulkách ^{pozn.3)} u všech vchodů, přístupů a cest k nim.
- (6) Do objektů a na pracoviště nesmějí vstupovat osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných prostředků ^{pozn.4)}; provádění namátkových kontrol dodržování tohoto zákazu a jejich rozsah a způsob určí závodní lomu nebo závodní nebo jím pověřený pracovník.
- (7) Vstup na pracoviště je dovolen pouze pracovníkům určeným k práci, kontrole nebo dozoru na tomto pracovišti; dalším osobám jen v doprovodu určeného pracovníka.
- (8) Každý, kdo vstupuje do míst s nebezpečím pádu předmětů, musí mít ochrannou přilbu.

§ 4a

Požadavky na objekty

- 1) Podlahy nesmí mít nebezpečné překážky, otvory nebo sklon a musí být pevné, stabilní a nekluzké.
- 2) Půdorysná plocha (základna), výška a objem pracovního prostoru musí být navrženy a provedeny tak, aby pracovníci mohli

provádět svoji práci, aniž by byla ovlivněna jejich dobrá pracovní pohoda, zdraví nebo bezpečnost. ^{pozn.15)}

- 3) Prostor, který má pracovník na pracovišti k dispozici, musí být tak velký, aby pracovník měl při své činnosti dostatečnou volnost pohybu a mohl bezpečně plnit své úkoly.
- 4) Okna, světlíky a větrací zařízení, které mohou být otevírány, uzavírány, přestavovány a zajišťovány, je nutno navrhovat a konstruovat tak, aby bylo zaručeno bezpečné zacházení s nimi. V otevřeném stavu nesmí představovat nebezpečí pro pracovníka. Musí být umožněno bezpečné čištění oken a světlíků.
- 5) Průhledné nebo průsvitné stěny, přepážky v místnostech nebo v blízkosti dopravních cest, dveře a vrata musí být ve výši očí zřetelně označeny a vyrobeny z bezpečnostních materiálů nebo chráněny, aby v případě, že dojde k jejich rozbití, bylo zabráněno zranění pracovníků.
- 6) Je zakázán přístup na střechy z materiálů, které nemají vyhovující odolnost vůči zatížení, pokud není k dispozici zařízení, s jehož pomocí lze příslušnou činnost provést bezpečně.
- 7) Umístění, počet a rozměry dveří a vrat a materiály pro jejich zhotovení musí být voleny podle vlastností a způsobu využívání prostorů a pracovišť.
- 8) Dveře a vrata musí splňovat tyto požadavky:
 - a) kyvadlové (létací) dveře a vrata musí být průhledné nebo musí mít průhledné okénko,
 - b) posuvné dveře je nutno zajistit proti vysunutí a vypadnutí,
 - c) dveře a vrata, které se otevírají směrem nahoru, musí být zajistitelné proti nečekanému pádu zpět,
 - d) dveře na záchranných cestách se musí otevírat směrem ven, musí být označeny, jejich konstrukce musí umožňovat kdykoliv otevření i zevnitř bez použití pomocných prostředků a nesmí být uzamčeny,
 - e) vrata na cestách s dopravou, pokud průchod jimi pro chodce není bezpečný, musí být vybavena dalšími dobře viditelnými a stále přístupnými dveřmi pro průchod,
 - f) dveře a vrata ovládaná mechanickou silou nesmí svým pohybem ohrožovat pracovníky, musí být vybaveny zřetelným, dobře rozpoznatelným a lehce přístupným nouzovým vypínacím zařízením a s výjimkou případu, kdy se při poruše napájení samy automaticky otevřou, musí umožňovat též ruční otevření,
 - g) pokud je přístup na některé místo zamezen řetězy nebo podobným zařízením, musí být tyto řetězy nebo podobná zařízení zřetelně viditelná a označena odpovídajícími označeními zákazu nebo výstrahy.
- 9) Pomocné provozní objekty, například dílna, kancelář, sklad nebo odpočívárna, musí být umístěny v prostoru bez nebezpečí výbuchu.
- 10) Pokud jsou v provozním objektu instalovány měřicí a kontrolní přístroje, do kterých je přiváděn plyn, musí být jejich odfukové potrubí vyvedeno ven z objektu tak, aby se plyn nemohl vracet, a to ani zředěný.
- 11) Provozní objekty musí být označeny názvem objektu.

§ 5

Provozní dokumentace

- (1) Před započítím prací nebo činností, pro které je to touto vyhláškou stanoveno, musí být vypracována příslušná provozní dokumentace, a to technologický postup, pracovní postup, dopravní řád, provozní řád nebo pokyny pro obsluhu a údržbu.
- (2) Provozní dokumentace musí určit návaznost, případně souběžnost pracovních operací, podmínky pro bezpečný výkon práce, ohrožená místa a způsob jejich označení, prostředky a přístrojovou techniku k zajištění bezpečnosti práce a provozu a opatření k zajištění pracoviště po dobu, po kterou se na něm nepracuje.
- (3) Provozní dokumentace musí být v souladu s požadavky předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu, rozhodnutími o povolení nebo schválení činnosti, stavby nebo zařízení ^{pozn.5)}, technickými podmínkami výrobce nebo dodavatele zařízení nebo stavby a návody výrobce pro obsluhu a údržbu zařízení.
- (4) Pro obdobné činnosti se může používat typová provozní dokumentace upravená na místní podmínky.
- (5) Provozní dokumentace musí být při změně podmínek bezodkladně upravena.
- (6) Pracovníci musí být před započítím práce seznámeni s provozní dokumentací v rozsahu, který se jich týká.
- (7) Provozní dokumentace musí být uchována nejméně rok od ukončení prací. Pokud při provádění prací došlo k hromadnému, těžkému nebo smrtelnému úrazu, musí být provozní dokumentace uchována nejméně 5 let od úrazu.

§ 6

Zařízení

- (1) Při činnostech upravených touto vyhláškou mohou být provozovány a používány jen pracoviště, stroje, zařízení, přístroje, pomůcky, objekty a materiály, které svou konstrukcí, provedením a technickým stavem odpovídají předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu. Do používání mohou být uvedeny jen výrobky, které svou konstrukcí, provedením a technickým stavem splňují požadavky na bezpečný výrobek. ^{pozn.5a)}

- (2) Při používání strojů, zařízení, přístrojů, pomůcek a materiálů musí být dodrženy pokyny nebo technické podmínky výrobce, návody a podmínky stanovené při jejich schválení nebo povolení.
- (3) Zařízení jakož i jiné prostředky a pomůcky, které slouží provozu a jeho bezpečnosti, případně ochraně života a zdraví pracovníků, musí být stále udržována v nezávadném a použitelném stavu. Zařízení mohou uvádět do chodu nebo používat jen pracovníci určení k jejich obsluze. Zařízení mohou být používána k úkonům, pro které jsou určena; k jiným úkonům jen za podmínek určených organizací.
- (4) Pokud jsou ochranná zařízení poškozena nebo z naléhavých důvodů přechodně vyřazena z činnosti, musí být co nejdříve vyměněna nebo uvedena do řádného stavu. Do té doby musí být bezpečnost práce a provozu zajištěna vhodnými bezpečnostními opatřeními.
- (5) Organizace je povinna zajistit nejméně jednou ročně prohlídky ocelových a dřevěných konstrukcí a staveb, pokud jsou vystaveny účinkům vlhkosti nebo agresivních látek.

§ 6a

Práce ve výškách

- 1) Pokud je pracovník ohrožen pádem, propadnutím nebo sesutím z výšky nebo do hloubky 1,5 m nebo větší, musí být zajištěn proti pádu. Osobní zajištění se může použít jen v případě, kdy nelze použít kolektivní zajištění nebo toto by s ohledem na povahu práce nebo místní podmínky bylo neúčinné.
- 2) Za kolektivní zajištění proti pádu se považuje ochranné nebo záchytné zábradlí, ohrazení nebo síť, které jsou dostatečně pevné, odolné a upevněné tak, aby snesly předpokládané namáhání.
- 3) Za osobní zajištění proti pádu se považuje zajištění bezpečnostním pásem nebo bezpečnostním postrojem. Bezpečnostní pás smí být použit jen jako polohovací prostředek v místě, kde se při pádu z výšky nepředpokládá pohyb pracovníka volným pádem. Při použití bezpečnostního postroje bez tlumiče energie získané pádem nesmí výška volného pádu přesáhnout 1,5 m, s tlumičem pak výšku 4 m.

§ 7

Prohlídky pracovišť

- (1) Pokud tato vyhláška nebo zvláštní předpisy nestanoví jiné lhůty je povinen pracoviště prohlédnout
 - a) směnový technik nejméně jednou za směnu; v nepracovních směnách může organizace od prohlídek pracovišť upustit,
 - b) technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi nebo jeho zástupce nejméně jednou za týden.
- (2) Na určených odlehlých a roztroušených pracovištích s jednoduchými provozními poměry je povinen pracoviště prohlédnout
 - a) směnový technik nejméně jednou za týden,
 - b) technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi nebo jeho zástupce nejméně jednou za 2 týdny,
 - c) předák, případně vedoucí skupiny (dále jen "předák") v každé směně, ve které nebude provedena prohlídka podle písmene a) nebo b).
- (3) Předák určený k provádění prohlídek pracovišť podle odstavce 2 písm. c) musí
 - a) mít nejméně tříletou praxi při provádění obdobných prací,
 - b) zúčastnit se školení a složit zkoušku z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu v rozsahu požadovaném pro směnového technika,
 - c) obdržet od organizace písemné pověření k výkonu dozoru s vymezením práv a povinností. toto pověření musí být uvedeno v provozní dokumentaci pro příslušné pracoviště včetně podpisu kontrolní činnosti předáka.
- (4) Při prohlídce pracoviště podle odstavce 2 písm. a) a b) musí být zkontrolováno také uschování a zabezpečení výbušnin, evidence výbušnin, a má-li se ve směně vykonávat trhací práce malého rozsahu, také její příprava, případně provedení.
- (5) Směnový technik, technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi a jeho zástupce (dále jen "dozorčí orgány") a ostatní technici jsou povinni při prohlídkách pracovišť kontrolovat dodržování příslušné provozní dokumentace, stav bezpečnostních zařízení a zřídit odstranění zjištěných závad. Pokud nelze zjištěné závady odstranit a pracovníci jsou zřejmě a bezprostředně ohroženi, jsou dozorčí orgány a ostatní technici povinni zastavit práci a zařídit odchod pracovníků na bezpečné místo. O tomto opatření jsou povinni ihned uvědomit dispečera nebo inspekční službu, kteří to oznámí také inspektoru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci orgánu společenské kontroly.
- (6) Výsledky prohlídek a určená opatření musí být zaznamenány [§ 21](#) odst.1 písm.e).

§ 8

Evidence pracovníků

- (1) Přesná a jednotná evidence pracovníků musí být vedena od jejich nástupu do práce až do ukončení pracovní směny.
- (2) Pracovníci odpovědní za vedení evidence a dozorčí orgány jsou povinni nejpozději do jedné hodiny po skončení směny se přesvědčit, zda všichni pracovníci opustili svá pracoviště, případně byli převzati do evidence následující směny.

- (3) Je-li někdo pohřešován, musí být po něm ihned zahájeno pátrání.

§ 9

Inspekční služba

- (1) Ve všech pracovních i nepracovních měnách musí být zajištěna inspekční služba, jejíž organizaci a úkoly určí závodní lomu nebo závodní.touto službou může být pověřen jen pracovník způsobilý řídit likvidaci havárie. ^{pozn.6)}
- (2) Na pracovištích s jednoduchými provozními poměry, kromě uhelných lomů, může inspekční služba vykonávat svoji funkci i mimo pracoviště a pro více pracovišť. Pokud se na těchto pracovištích nepracuje, může závodní lomu nebo závodní upustit od zajištění inspekční služby.

§ 10

zrušen

DÍL TŘETÍ PRACOVNÍCI

§ 11

Seznámení pracovníků s bezpečnostními předpisy

- (1) Organizace je povinna seznámit pracovníky, kteří práci projektují, řídí, kontrolují a provádějí, s touto vyhláškou, případně se zvláštními předpisy, na které se tato vyhláška odvolává, s dalšími předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu ^{pozn.7)} a rozhodnutími orgánů státní báňské správy, a to nejméně v rozsahu potřebném pro výkon jejich funkce. Lhůty opakovaného seznámení pracovníků s těmito předpisy určí závodní lomu nebo závodní. Organizace je povinna umožnit pracovníkům nahlédnout do těchto předpisů a podat jim na jejich požádání potřebné vysvětlení.
- (2) Nově přijatí pracovníci musí být teoreticky i prakticky vyškoleni podle osnov vydaných závodním lomu nebo závodním a vyzkoušeni. Teoretické školení pracovníků, kteří dosud nepracovali při dobývacích pracích na povrchu nebo kteří takovou práci přerušili na dobu delší než 2 roky, musí trvat nejméně 8 vyučovacích hodin.

§ 12

Přidělování práce

- (1) Pracovník může být zařazen na práci (funkci) a pracoviště jen tehdy, byla-li předem posouzena jeho zdravotní způsobilost ^{pozn.8)}, ověřeny teoretické a praktické znalosti a byl-li seznámen s příslušnými předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu.
- (2) Před zařazením na pracoviště ohrožené sesuvy hornin a zemin nebo průvaly vod a bahnin (zvodněných hornin) je organizace povinna pracovníky poučit také o těchto nebezpečích, o jejich příznacích a o tom, jak si mají počínat při jejich zajištění.
- (3) Pracovník neznalý místních poměrů musí být alespoň na první směnu doveden na pracoviště pracovníkem, který je dobře zná.
- (4) Práce spojené se zvýšeným nebezpečím mohou vykonávat jen pracovníci zkušení. K provedení těchto prací musí být vypracována provozní dokumentace a práce musí být prováděny za stálého dozoru.
- (5) Práce k odstranění zřejmého a bezprostředního ohrožení mohou být prováděny jen po vydání příkazu k jejich provedení a určení stálého dozoru.
- (6) O tom, zda jde o práce podle odstavce 4 nebo 5, rozhodne organizace.

§ 13

Samostatný výkon práce

- (1) Samostatným výkonem práce může organizace pověřit jen pracovníka, který dovršil věk 18 let, prošel určeným zácvikem, v němž pracoval pod dohledem určeného kvalifikovaného pracovníka, a složil zkoušku z příslušných odborných znalostí a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu.
- (2) Osnovu zácviku, jeho délku a způsob zkoušek určí závodní lomu nebo závodní podle druhu práce, pokud tyto požadavky nejsou stanoveny předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nebo zvláštními předpisy.
- (3) Zácvik a zkoušku může organizace prominout pracovníkům, kteří jsou vyučeni v oboru, ve kterém mají pracovat, a absolventům středních odborných a vysokých škol příslušného směru.

§ 14

Obsazení pracovišť

Na pracovišti, ze kterého se není možno telefonicky nebo jiným způsobem dovolat nebo hlásit, musí být nejméně dva pracovníci. Na ostatních pracovištích může být jeden pracovník; v takovém případě organizace určí způsob a čas dovolání nebo hlášení nebo kratší lhůty prohlídek pracovišť dozorčími orgány.

§ 15

Povinnosti pracovníků

- (1) Pracovníci jsou povinni před započatím práce i během ní ověřovat bezpečný stav pracoviště. Při ohrožení musí zastavit práci, oznámit to předákovi a postupovat podle § 16. V práci mohou pokračovat, jakmile ohrožení pominulo.
- (2) Kromě případů uvedených v § 12 odst. 5) nesmí pracovníci vstupovat do ohrožených míst, zdržovat se v nich a odstraňovat jejich případná označení.
- (3) Pracovníci jsou povinni používat přidělené osobní ochranné pracovní prostředky, při práci postupovat podle provozní dokumentace a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu a volit takové pracovní postupy, které jsou v souladu se zásadami bezpečné práce. Nesmějí bez příkazu nic měnit na provozních, bezpečnostních, požárních, hygienických a jiných zařízeních. Používat a obsluhovat mohou jen ty stroje, zařízení, nářadí a pomůcky, které jim byly pro jejich práci určeny.
- (4) Pracovníci se nesmějí vzdát ze svého pracoviště bez souhlasu předáka nebo je předčasně opustit bez souhlasu dozorčího orgánu, kromě naléhavých důvodů (nevolnost, náhlé onemocnění, úraz apod.). Odchod z naléhavých důvodů jsou povinni co nejdříve vhodným způsobem ohlásit předákovi a dozorčímu orgánu nebo dispečerovi.
- (5) Pracovníci jsou povinni dodržovat pokyny vyplývající z bezpečnostních označení, výstražných signálů a upozornění. Jsou také povinni uposlechnout pokyny hlídek zabezpečujících bezpečnostní okruh (při trhacích pracích apod.).
- (6) V místech se zvýšeným požárním nebezpečím nesmí pracovníci používat otevřený oheň a kouřit. Ve výjimečných případech mohou použít otevřený oheň jen na písemný příkaz organizace ^{pozn.9)}.

§ 16

Povinnosti při nebezpečí

Každý, kdo zpozoruje nebezpečí, které by mohlo ohrozit zdraví nebo životy lidí nebo způsobit provozní nehodu (havárii) nebo poruchu technického zařízení, případně příznaky takového nebezpečí, je povinen, pokud nemůže nebezpečí odstranit sám, oznámit to ihned dozorčímu orgánu nebo dispečerovi, případně inspekční službě a podle možnosti upozornit všechny osoby, které by mohly být tímto nebezpečím ohroženy.

§ 17

Předák a jeho povinnosti

- (1) Ve skupině dvou a více pracovníků musí být určen předák.
- (2) Předák může být jen ten, kdo má potřebnou odbornou praxi a složil zkoušku z odborných znalostí a z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu. Náplň odborné praxe, způsob zkoušek a lhůty jejich opakování určí závodní lomu nebo závodní.
- (3) Předák je povinen zajistit bezpečnost pracovníků své skupiny, bezpečný stav pracoviště, dodržování provozní dokumentace a plnění příkazů organizace. Při zjištění závady je povinen zajistit její odstranění. Nemůže-li tak učinit a hrozí-li pracovníkům zřejmé a bezprostřední ohrožení, musí zastavit práci a odvést svou skupinu na bezpečné místo. O všech závadách a provedených opatřeních je povinen uvědomit příslušný dozorčí orgán nebo dispečera, který o případech zastavení práce uvědomí i inspektora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci orgánu společenské kontroly. O obnovení práce platí § 15 odst. 1).
- (4) Při střídání směn je předák povinen upozornit nastupujícího předáka na důležité skutečnosti nebo závady na pracovišti. Nemůže-li tak učinit, podá o tom zprávu dozorčímu orgánu před nástupem střídající směny.

DÍL ČTVRTÝ

MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

§ 18

Havarijní plán

- (1) Organizace provádějící hornickou činnost je povinna vypracovat plán zdolávání závažných provozních nehod (havárií)^{pozn.6)}, ^{pozn.10)}.
- (2) Pokud je organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem povinna vypracovat plán zdolávání závažných provozních nehod (dále jen "havárií"), ^{pozn.11)} postupuje podle § 18 a až e).

§ 18a

Vypracování a uložení havarijního plánu

- (1) Havarijní plán musí být vypracován přehledně, stručně, srozumitelně a doplňován nebo pozměňován tak, aby odpovídal skutečnosti.
- (2) Havarijní plán musí být uložen na takovém místě, aby byl kdykoliv dosažitelný osobám, jichž se týká.
- (3) V případech, kdy při havárii může dojít k ohrožení pracovníků sousedního dolu nebo lomu, musí být havarijní plán projednán též se závodním takového dolu nebo lomu.

§ 18b

Části havarijního plánu

- (1) Havarijní plán obsahuje část pohotovostní, operativní a mapovou. Nedílnou součástí havarijního plánu je dokumentace vypracovaná podle zvláštních předpisů.^{pozn.60)}
- (2) V části pohotovostní jsou určeny osoby, orgány a organizace, kterým musí být havárie ohlášena, jakož i zvláštní povinnosti osob, orgánů a organizací v případě havárie.
- (3) V části operativní jsou uvedeny předvídatelné druhy havárií a rámcově též vlastní prostředky a postupy při záchraně osob, jejich ošetření a transportu, jakož i prostředky pro likvidaci havárie, včetně prostředků první pomoci a jejich rozmístění. Dále též způsob vyhlášení poplachu pro pracovníky organizace, popřípadě báňskou záchrannou službu nebo požární útvar.
- (4) V pohotovostní i operativní části havarijního plánu jsou zahrnuta i případná opatření ve vztahu k sousedním dolům nebo lomům, popřípadě k důlním dílům.
- (5) Mapová část obsahuje provozní důlní mapu se zakreslením důlních děl, popřípadě další účelově mapy podle potřeb organizace vyhotovené podle zvláštního předpisu^{pozn.61)}. V mapové dokumentaci musí být zakresleno umístění prostředků k záchraně osob, jejich ošetření a transportu zraněných osob.

§ 18c

Vedoucí likvidace havárie

- (1) Vedoucím likvidace havárie je závodní lomu nebo vedoucí pracovník. V případě jeho nepřítomnosti, do doby příchodu vedoucího likvidace havárie, řídí likvidaci havárie určený pracovník, který je seznámen s místními podmínkami v rozsahu potřebném pro vedení likvidace havárie. Tímto pracovníkem může být pracovník vykonávající inspekční službu (§ 9 odst.1)).
- (2) Vedoucí jednotek, které se zúčastní likvidace havárie (báňská záchranná služba, požární sbory apod.) postupují při likvidaci havárie v dohodě s vedoucím likvidace havárie.
- (3) Vedoucí likvidace havárie písemně určí svého zástupce pro případy, kdy nemůže vykonávat svou funkci. V době, kdy zástupce vedoucího likvidace havárie řídí zdolávání havárie, má všechna práva a povinnosti vedoucího likvidace havárie.
- (4) Postup a rozsah prací souvisejících s uzavíráním nebo jiným zabezpečením otevřeného podzemního důlního díla ústícího na povrch určí vedoucí likvidace havárie.

§ 18d

Úkoly vedoucího likvidace havárie

- (1) Vedoucí likvidace havárie řídí práce na záchranu lidí a zdolávání havárie. Všechny vydané příkazy a přijatá hlášení se s uvedením času zaznamenávají. Příkazy se vyhotovují dvojmo; jedno vyhotovení obdrží osoba, která dostává příkaz, popřípadě jej dále předává, druhé vyhotovení zůstane u vedoucího likvidace havárie. Od písemného vyhotovení příkazů lze upustit v případech, kdy to není možné (řízení na místě havárie apod.).
- (2) Vedoucí likvidace havárie si může ustavit jako svůj poradní orgán havarijní, popřípadě jinou komisi.
- (3) Vedoucí likvidace havárie po rozboru situace posoudí a případně upraví operativní část havarijního plánu, určí způsob zdolávání havárie a dává příkazy k
 - a) záchraně pracovníků, zejména jejich odvolání z ohrožené oblasti,
 - b) povolání pohotovosti báňské záchranné stanice, popřípadě jednotek požární ochrany,
 - c) vyrozumění zdravotnického dispečinku záchranné služby^{pozn.62)} a zajištění jejich doprovodu, jsou-li havárií ohroženy životy nebo zdraví pracovníků,
 - d) provedení evidence pracovníků, kteří jsou na pracovišti, a to zejména se zvláštním zřetelem k pracovníkům v ohrožené oblasti,
 - e) provedení dalších opatření určených pro vzniklou havárii v operativní části havarijního plánu,
 - f) informování odpovědných pracovníků sousedních dolů nebo lomů, popřípadě jiných organizací, které by havárie mohla ohrozit,
 - g) povolání dalších pracovníků a organizací potřebných při zdolávání havárie,
 - h) přísun materiálu a zařízení potřebných pro zdolávání havárie,
 - ch) informování příslušných orgánů o povaze nehody, průběhu záchranných prací a postupu likvidace havárie.
- (4) Vedoucí likvidace havárie nesmí být po dobu trvání havárie pověřován jinými úkoly, které by mu bránily plnit úkoly vedoucího likvidace havárie.
- (5) Za osoby stanovené v havarijním plánu, které nemohou plnit zvláštní úkoly, určuje vedoucí likvidace havárie jiné vhodné osoby.

§ 18e

Seznamování s havarijním plánem

- (1) Všichni pracovníci musí být řádně poučeni o tom, jak se mají chovat v případě havárie.
- (2) Všechny osoby, kterým havarijní plán ukládá zvláštní povinnosti, musí být s nimi řádně seznámeny.
- (3) Poučení pracovníků a seznámení osob s jejich zvláštními povinnostmi vyplývajícími z havarijního plánu musí být opakováno při každé změně havarijního plánu, která se jich týká, nejméně však jednou za rok.

§ 19

Povinnosti organizace při mimořádných událostech

- (1) Kromě povinností uložených zvláštním předpisem ^{pozn.12)} je organizace povinna bezodkladně ohlásit příslušnému obvodnímu báňskému úřadu ^{pozn.13)} také závažné události a nebezpečné stavy, a to
 - a) mimořádné události při použití výbušnin včetně přiotrávení výbuchovými zplodinami,
 - b) mimořádné události na podstavnicích pro jízdu na laně a lanovkách,
 - c) mimořádné události při používání vyhrazených technických zařízení,
 - d) skluzu zemin a sesuvy skalních stěn, při nichž došlo
 1. k ohrožení života a zdraví lidí,
 2. k ohrožení bezpečnosti provozu včetně provozovaných zařízení,
 3. k ohrožení veřejných a jiných právem chráněných zájmů,
 4. ke změně technologie provozu a způsobu vedení důlních děl,
 - e) průvaly vod a bahnin (zvodněných hornin),
 - f) propadnutí osob, strojů nebo zařízení do starých nebo opuštěných důlních děl a jiných podzemních prostor,
 - g) erupce na ropných, plynových a jiných vrtech nebo sondách a mimořádné události na podzemních zásobnicích plynu,
 - h) hledání pohřešované osoby,
 - i) úmrtí osoby v objektu nebo na pracovišti organizace,
 - j) požár podzemního důlního díla ústícího do volného prostoru,
 - k) ztrátu radioaktivního zářiče a prokázanou netěsnost uzavřeného zářiče.
- (2) Závažné události a nebezpečné stavy uvedené v odstavci 1 je organizace povinna vyhodnocovat a evidovat.

§ 20

Zachování stavu místa mimořádné události

- (1) Na místě, kde se přihodil závažný pracovní úraz (smrtelný, životu nebezpečný nebo hromadný) nebo kde došlo k závažné provozní nehodě (havárii), poruše technického zařízení nebo jiné závažné události nebo nebezpečnému stavu (§ 19 odst.1)) se nesmí nic měnit, dokud obvodní báňský úřad neprovedl ohledání místa nebo nerozhodl jinak, kromě případů, kdy jde o záchranu postižených, případně o další záchranné práce nebo bezpečnost provozu. Změny nutné z jiných závažných důvodů mohou být provedeny pouze se souhlasem obvodního báňského úřadu.
- (2) O místě mimořádné události podle odstavce 1 je organizace povinna pořídit výstižnou dokumentaci (náčrtek, plánek, fotografie apod.).

DÍL PÁTÝ

ZÁKLADNÍ DOKUMENTACE

§ 21

Dokumentace a záznamy

- (1) Kromě knih požadovaných jinými předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nebo zvláštními předpisy musí být vedeny
 - a) evidenční kniha, která musí obsahovat
 1. základní údaje o chráněném ložiskovém území, dobývacím prostoru, pozemkovém vlastnictví, územních rozhodnutích, stavebních povoleních a jiných důležitých úředních rozhodnutích,
 2. základní údaje o hlavních důlních dílech a důležitých stavbách a zařízeních a rozhodnutí o povolení k jejich uvedení do provozu,
 3. základní údaje o způsobu dobývání a základních dobývacích metodách,
 - b) dolový nebo stavební deník, do něhož se zapisují nebo zakládají rozhodnutí orgánů státní báňské správy, ústředního orgánu státní správy, orgánů hygienické služby a orgánů společenské kontroly a opatření a příkazy organizace týkající se bezpečnosti práce a provozu a racionálního využívání ložisek,
 - c) kniha odvodňování,

- d) kniha mimořádných událostí,
 - e) knihy, do nichž dozorčí orgány a ostatní technici zaznamenávají výsledky svých pochůzek a předepsaných prohlídek.
- (2) Závodní lomu nebo závodní nebo jím pověřený pracovník určí, kde a jakým způsobem musí být vedeny knihy podle odstavce 1 písm. a) až e).
 - (3) Záznamy dozorčích orgánů, hlášení údajů snímačů, čidel apod., u kterých předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nevyžadují formu knih, mohou být prováděny způsobem, který umožní uchování a využívání údajů pro určenou dobu.
 - (4) Výsledky předepsaných prohlídek, kontrol, měření a rozborů jsou povinni zaznamenat pracovníci, kteří je provedli. Není-li stanoveno jinak, musí být záznamy uchovány nejméně jeden rok.
 - (5) O školení, zácvičení a zkouškách podle předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu musí být vedeny záznamy.

§ 22

Důlně měřická a geologická dokumentace

Důlně měřická a geologická dokumentace ^{pozn.14)} musí být vedeny tak, aby poskytovaly spolehlivé údaje pro vypracování provozní dokumentace.

ČÁST DRUHÁ POŽADAVKY NA PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

§ 23 až 27 zrušeny vyhláškou č. 434/2000 Sb.

§ 28

První pomoc

- (1) Utrpí-li pracovník na pracovišti úraz nebo náhle onemocní, musí mu být poskytnuta první pomoc a musí být dopraven s doprovodem do zdravotnického zařízení. Doprava postiženého má přednost před jinou dopravou.
- (2) Jednou za 3 roky je organizace povinna zajistit školení techniků, střelmistrů, předáků, báňských záchranářů, instruktorů středních odborných učilišť a koupelářů o první pomoci ^{pozn.18)}.
- (3) Ověřování znalostí ze zdravotnického minima v poskytování první pomoci musí být součástí každé zkoušky z předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu.

ČÁST TŘETÍ DOBÝVÁNÍ A VÝSYPKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

DÍL PRVNÍ VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 29

Vstup do starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor

- (1) Vstup do starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor je možný jen na písemný příkaz, ve kterém organizace určí potřebná bezpečnostní opatření podle zvláštního předpisu ^{pozn.1)}.
- (2) Práce v blízkosti známých nebo předpokládaných starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor jsou dovoleny jen po určení potřebných bezpečnostních opatření.

§ 30

Styk povrchového dobývání s jinou hornickou činností nebo činností prováděnou hornickým způsobem

- (1) Podmínky pro současné povrchové a hlubinné dobývání musí být vyřešeny v plánech otvírky, přípravy a dobývání nebo v plánech využívání ložisek tak, aby nedošlo ke vzájemnému nepříznivému ovlivnění.
- (2) Obdobně je nutno postupovat při možném ovlivnění povrchového dobývání jinou hornickou činností nebo činností prováděnou hornickým způsobem.

- (3) Práce spojené s uzavíráním nebo jiným zabezpečením podzemního důlního díla ústícího na povrch vyžadující vstup do něho mohou provádět jen báňští záchranáři.
- (4) V době provádění prací uvedených v odstavci 3 nesmí být v lomu prováděny trhací práce, které nesouvisí s činností báňských záchranářů.

§ 31

Nebezpečná místa

Místa nebezpečná pádem horniny, zeminy spod. musí být určena podle místních poměrů a vhodným způsobem musí být na ně upozorněno, případně musí být zabráněno přístupu do těchto míst.

DÍL DRUHÝ DOBÝVACÍ PRÁCE

§ 32

Technologický postup

- (1) Pro povrchové dobývání a dobývání a těžbu z vody plovoucími stroji musí být vypracován technologický postup.
- (2) Technologický postup pro povrchové dobývání musí určit
 - a) rozměry řezů a šířek pracovních plošin a způsob dobývání a nakládání,
 - b) předstih paty posledního skryvkového řezu před prvním dobývacím řezem,
 - c) postup při očišťování a jiných úpravách řezu,
 - d) vymezení podmínek vzájemné součinnosti jednotlivých činností na pracovních plošinách,
 - e) opatření při změně báňskogeologických podmínek dobývání a při nepříznivých klimatických podmínkách,
 - f) přemísťování dobývacích a nákladních strojů,
 - g) způsob odstavení a zajištění strojů v době odstávek,
 - h) případná další opatření, která vyžadují podmínky pracoviště.
- (3) Technologický postup pro dobývání a těžbu z vody plovoucími stroj musí přiměřeně splňovat požadavky odstavce 2 a dále určit
 - a) způsob kontroly hloubky a reliéfu dna,
 - b) způsob úpravy konečných svahů,
 - c) zaměřování vytěžených ploch a vydobytých prostor ve lhůtách podle plánu otvírky, přípravy a dobývání nebo plánu využívání ložiska,
 - d) bezpečné vzdálenosti dobývacího stroje od kraje těžného řezu.

§ 33

Generální svah lomu

- (1) Generální svah lomu určený v plánu otvírky, přípravy a dobývání nebo v plánu využívání ložiska je daný úhlem, který svírá spojnice hlavy nejvyššího řezu a paty nejspodnějšího řezu s vodorovnou rovinou.
- (2) Generální svah tvořený zeminami se zjistí na základě mechaniky zemin s ohledem na jejich mechanické vlastnosti a z rozměrů jednotlivých řezů s přihlédnutím na použitou dobývací metodu, dobývací stroje a dopravní zařízení. Generální svah musí být určen z nejmenší zjištěné hodnoty.
- (3) Generální svah tvořený horninami se určí z rozměrů jednotlivých řezů s přihlédnutím na použitou dobývací metodu, dobývací stroje a dopravní zařízení.
- (4) Generální svah lomu v bočních a konečných závěrných svazích se určí podle odstavce 2, případně 3 s přihlédnutím k významu chráněného objektu a území. U hornin musí šíře ponechaných ústupků vycházet z jejich geologických a technických vlastností.
- (5) Stabilita dílčího svahu vytvořeného z ucelené skupiny řezů, které se podstatně vymykají z obrysu generálního svahu pro odchylné mechanické vlastnosti zemin, se určí podle odstavce 2.

§ 34

Stupeň bezpečnosti generálního svahu tvořeného zeminami

- (1) Stupeň (koeficient) bezpečnosti generálního svahu tvořeného zeminami se zjišťuje vhodnou výpočtovou nebo grafickou metodou a musí být nejméně
 - a) 1,5 pro svahy trvalého charakteru (stav trvající déle než rok),
 - b) 1,3 pro svahy dočasného charakteru (stav trvající méně než rok),
 - c) 1,2 uvažuje-li se o reziduální pevnosti zemin v převážném rozsahu svahu,
- (2) Stupeň bezpečnosti musí být přiměřeně zvýšen, jde-li o svahy
 - a) v zeminách náchylných k přijímání vody a ke skluzům,
 - b) v potrhané zemině nebo jinak narušené,
 - c) proti úklonu vrstev,
 - d) v zeminách, jejichž mechanické vlastnosti se mohou podstatně měnit odlehčením,
 - e) v nepříznivých geologických podmínkách (tektonika, úložní poměry apod.),
 - f) poddolované.

§ 35

Výška, sklon a postup řezů

- (1) Výška a sklon řezů musí být určeny
 - a) u zemin při výšce řezu nad 6 m podle mechanických vlastností a podle parametrů dobývacích strojů,
 - b) u hornin podle geologických poměrů ložiska, obývací metody, parametrů dobývacích a nakládacích strojů.Přitom výška řezu nesmí přesahovat výškový dosah dobývacího stroje.
- (2) Stupeň bezpečnosti řezu zemin musí být nejméně
 - a) 1,2 u soudržných zemin,
 - b) 1,1 u nesoudržných zemin,
 - c) 1,3 u řezů trvalého charakteru (bočních a konečných závěrných) a u řezů, na nichž jsou umístěny dopravní trasy a jiná zařízení.
- (3) Při nepředvídané změně mechanických vlastností zeminy v řezu, která vyvolá snížení stupně bezpečnosti, se mohou práce provádět jen za zvláštních opatření určených organizací.
- (4) Do výšky řezu se započítávají i hřebeny vytvořené povelozem rypadel.
- (5) Postup dobývání proti úklonu vrstev a v dosahu sypaných nebo plavených hmot musí být určen za základě výpočtu bezpečnosti proti ujetí vrstev a hmot.
- (6) Při dobývání hornin pomocí trhacích prací nesmí být výška řezu vyšší než 25 m. Toto neplatí pro dobývání komorovými odstřely.
- (7) Pokud při dobývání pomocí trhacích prací bude rozval vyšší než 1,4násobek výškového dosahu nakládacího stroje, musí být pro nakládání vypracována provozní dokumentace.
- (8) Je zakázáno podkopávat nebo podlomovat řezy.

§ 36

Šířka pracovní plošiny

- (1) Nejmenší šířka pracovní plošiny musí být určena se zřetelem na zajištění stability dobývacích a nakládacích strojů, dopravních zařízení, dopravních cest, jakož i na zajištění bezpečnosti pracovníků na pracovní plošině i na nižších pracovních plošinách.
- (2) Na pracovních plošinách, kde pracují dva stroje, musí šířka pracovní plošiny v místech, kde se stroje míjejí, kromě požadavků uvedených v odstavci 1, odpovídat obrysům osou strojů při možnosti volného průjezdu jak dopravních prostředků, tak i obou strojů.

§ 37

Předstih odklizu

Předstih odklizu před prvním dobývacím řezem musí být stále tak velký, aby zaručoval za daných podmínek a metod potřebnou bezpečnost práce a provozu. Musí se vzít zřetel na stabilitu svahu, vyhořelá a závalová pole, nebezpečí vzniku ohně, racionální vydobytí ložiska apod.

§ 38

Očišťování a úpravy řezů

- (1) Řezy, pod kterými se zdržují pracovníci nebo jsou umístěna strojní či dopravní zařízení, musí být nejméně jednou za směnu

prohlédnuty. Pokud se zjistí převisy, případně možnosti uvolnění horniny, zeminy nebo jiných nežádoucích předmětů ohrožujících bezpečnost práce a provozu, musí být provedena příslušná bezpečnostní opatření. Jedná-li se o řezy, které jsou mimo provoz, musí být určena lhůta prohlídek a očištění, případně jiné jejich potřebné úpravy podle místních poměrů.

- (2) Okraje pracovních plošin řezů, pod nimiž se zdržují pracovníci nebo je umístěno strojní nebo dopravní zařízení, musí být očištěny tak, aby nedošlo k pádu nežádoucích předmětů na nižší pracovní plošiny.

§ 39

Práce v závalových polích a v oblastech podzemních prostor

Technologický postup pro povrchové dobývání v závalových polích a v oblastech podzemních prostor musí také řešit způsob ověřování nezavalených podzemních důlních děl nebo podzemních prostor.

§ 40

Opatření proti vzniku požáru

- (1) Dobývá-li se uhlí ve slojích náchylných k samovznícení, v závalových polích a vyhořelých částech sloje, musí být kromě rychlého postupu v místech ohrožených samovznícením provedena potřebná opatření, aby se zajistilo bezpečné pracovní prostředí.
- (2) Nezavalená podzemní důlní díla musí být včas uzavřena nebo jinak zabezpečena, aby se zabránilo přístupu vzduchu k místům možného vzniku důlního požáru.
- (3) Zdolávání důlních požárů v podzemních důlních dílech ústících v lomech mohou provádět jen báňští záchranáři ^{pozn.19)}.

§ 41

Dobývání a těžba z vody plovoucími stroji

- (1) Dobývání a těžba plovoucími stroji musí být prováděno rovnoměrně a po celé délce těžebního řezu.
- (2) Při ukončování směny nebo při delším zastavení dobývání a těžby musí být stroj z řezu odstaven do vzdálenosti určené v technologickém postupu.
- (3) Při dobývání a těžbě v blízkosti břehu je pracovník, který řídí těžební zařízení, povinen stále pozorovat břeh, zjišťovat náznaky případného sesuvu, sledovat výšku hladiny apod. V případě ohrožení musí zastavit práce a s plovoucím těžebním strojem odplout na bezpečné místo.

DÍL TŘETÍ

VÝSYPKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

§ 42

Zřizování výsypek

- (1) Výsypka musí být zřízena v souladu s projektovou dokumentací vypracovanou podle zvláštních předpisů ^{pozn.20)}.
- (2) Výsypky musí být zřizovány podle zásad mechaniky zemin tak, aby byla zajištěna jejich stabilita a nedocházelo k vytlačování podzákladí a aby bylo co nejdříve dosaženo definitivních svahů.
- (3) V ochranném pásmu mezi patou výsypky a objekty, které je nutno chránit, musí být učiněna opatření pro zvýšení bezpečnosti, pokud to místní podmínky vyžadují (před výsypky, hráze, odvodnění apod.).
- (4) Zřizování výsypek musí vytvářet předpoklady pro určené následné využití.
- (5) Při projektování, zřizování, výstavbě, sledování a posuzování výsypek musí být posouzena výsypka nebo její část z hlediska rizikových faktorů a možného ohrožení objektů a zařízení.
- (6) Výsypky musí být budovány tak, aby jejich začleněním do reliéfu okolního území byly vytvořeny podmínky pro jejich následné využití a realizaci esteticky a ekologicky vyvážené krajiny.

§ 43

Provoz výsypek

- (1) Pro provoz výsypky musí být vypracován technologický postup, který určí bezpečnostní opatření pro ukládání a odběr hmot, způsob zneškodňování prachu, zajištění strojů a zařízení, odvodnění prostoru výsypky a podle potřeby také měření teplot a koncentrace plyných škodlivin a hašení hořící výsypky.
- (2) Na výsypku mohou být zakládány nebo z odebírány hmoty tak, aby tím nebyly vytvořeny podmínky pro samovznícení a šíření požáru a nebyla narušena stabilita výsypky.
- (3) Přístupové cesty k výsypce musí být označeny bezpečnostními tabulkami se zákazem vstupu nepovolaných osob.

- (4) Vzdálenost paty výsypky od místa dobývání musí zaručovat bezpečnost dobývání, strojů a dopravních zařízení.
- (5) Monitorovací systém u výsypek, popřípadě jejich částí pokud ho projektová dokumentace vyžaduje, musí být prováděn ve stanoveném rozsahu a termínech.
- (6) Směrování výsypkových zemin podle jejich geomechanické kvality je nutno řešit tak, aby geomechanicky nejvhodnější kategorie zemin byly ukládány do bazálních stupňů. Zeminy schopné rekultivace musí být ukládány odděleně nebo na povrch výsypky.
- (7) Záměrné vytváření skluzů nebo sypání skluz, jakož i převyšování horní hrany výsypkového stupně je zakázáno.

§ 44

Skládky vytěženého nerostu

Pro zřizování a provoz skládek vytěženého nerostu platí přiměřeně [§ 32](#), [§ 35](#), [§ 36](#), [§ 38](#), [§ 40](#), [§ 42](#) a [§ 43](#).

§ 45

Generální obrys svahu výsypky

- (1) Generální obrys svahu výsypky určený plánem otvírky, přípravy a dobývání je spojnice paty nejspodnějšího výsypkového stupně a horních hran všech dalších výsypkových stupňů (etáží) v posuzovaném profilu.
- (2) Generální obrys svahu výsypky musí být určen s ohledem na nejnepříznivější stabilní podmínky, na použitý způsob zakládání, na technické parametry zakládacích strojů a zařízení.

§ 46

Stupeň bezpečnosti generálního obrysu svahu výsypky

- (1) Stupeň bezpečnosti (koeficient) generálního obrysu svahu výsypky nebo ucelené skupiny výsypkových stupňů se zjišťuje vhodnou výpočetní nebo grafickou metodou a musí být nejméně
 - a) 1,5 pro konečný závěrný svah,
 - b) 1,3 pro provozní svah.
- (2) Jsou-li při výpočtu oprávněné důvody pro zahrnutí reziduální smykové pevnosti zemin v převážném rozsahu svahu do výpočtu, může být stupeň bezpečnosti nejméně
 - a) 1,3 pro konečný závěrný svah,
 - b) 1,2 pro provozní svah.

Reziduální smyková pevnost je nejmenší hodnota ustáleného smykového napětí, dosažená při smykové zkoušce na translačním smykovém přístroji (v laboratoři), nebo smykové napětí na skluzové ploše havarovaného svahu, zjišťující jeho nový labilní stabilní stav.

§ 47

Šířka pracovní plošiny výsypkového stupně a jeho výška

- (1) Nejmenší šířka pracovní plošiny výsypkového stupně musí být určena se zřetelem na zajištění stability zakládacích strojů, dopravního zařízení a dopravních cest.
- (2) Pro každý výsypkový stupeň musí být určena mezní výška vycházející z mechanických vlastností zakládaných zemin. Stupeň bezpečnosti výsypkového stupně musí být nejméně 1,1.

§ 48

Výsypky z neuhelných lomů

Na výsypky z neuhelných lomů se vztahují ustanovení tohoto dílu kromě ustanovení [§ 45](#), [§ 46](#) a [§ 47](#) odst.2).

§ 49

Odběr hmot z výsypek

Pro odběr hmot z výsypek platí přiměřeně [§ 32](#), [§ 35](#), [§ 36](#) a [§ 38 až § 40](#).

ČÁST ČTVRTÁ VYHLEDÁVACÍ, PRŮZKUMNÉ A OBDOBNÉ PRÁCE

§ 50

Vyhledávání a průzkum

- (1) Před zahájením vyhledávacích, průzkumných a obdobných prací ^{pozn.21)} (dále jen "průzkumné práce") musí být povrchová a podpovrchová zařízení, jakož i podzemní prostory a rozvody vyznačeny v projektu prací nebo v technologickém postupu a mapové dokumentaci.
- (2) Pro práce vykonávané na území, ve kterém se nachází povrchová a podpovrchová zařízení, jakož i podzemní prostory a rozvody, musí být v technologickém postupu určena potřebná opatření.
- (3) V prostorech, kde lze předpokládat stará nebo opuštěná podzemní důlní díla či jiné podzemní prostory, je organizace povinná pokud možno ověřit jejich případnou existenci. Průzkumné práce nad známými nebo předpokládanými starými nebo opuštěnými podzemními důlními díly a jinými podzemními prostory jsou dovoleny je po určení potřebných bezpečnostních opatření.

§ 51

Technologický postup

- (1) Pro hloubení rýh, výkopů a odkopů (dále jen "průzkumná díla") musí být vypracován technologický postup.
- (2) Technologický postup musí určit
 - a) rozměry průzkumných děl,
 - b) způsob zajištění průzkumného díla proti pádu zeminy, případně horniny a zavalení a způsob ochrany proti vodě,
 - c) způsob ukládání hmot, předmětů a zeminy na okraji průzkumného díla,
 - d) opatření proti pádu osob, předmětů, hmot a zařízení do průzkumného díla,
 - e) způsob očišťování boků průzkumných děl,
 - f) způsob sestupu a výstupu pracovníků,
 - g) způsob těžení zeminy, případně horniny,
 - h) způsob likvidace průzkumných děl,
 - i) případná další opatření, která vyžadují podmínky pracoviště.

§ 52

Vrtné a geofyzikální práce

Pro vrtné a geofyzikální práce platí také zvláštní předpisy.^{pozn.22)}

§ 53

Zajištění průzkumných děl

- (1) Rýhy, do nichž vstupují pracovníci, musí být široké nejméně 0,8 m.
- (2) Způsob zajištění průzkumných děl proti zavalení musí být určen s ohledem na povahu zemin, případně hornin, hloubku, povětrnostní poměry a na dobu, po kterou mají být otevřeny.
- (3) Boky průzkumných děl musí být zajištěny proti zavalení při hloubce větší než 1,5 m. V zastavěném území musí být boky zajištěny proti zavalení již při hloubce větší než 1,3 m a v nesoudržných zeminách nebo tam, kde je nutno počítat s opakovanými silnými otřesy, již při hloubce větší než 0,7 m.
- (4) Při použití strojů a trvalém zabránění vstupu pracovníků do prostoru ohroženého pádem zeminy lze překročit hodnoty stanovené pro zajištění boků podle odstavce 3; hloubka však musí odpovídat parametrům stroje a stroj musí být podle potřeby zajištěn.
- (5) Podkopávání doků průzkumných děl je zakázáno.
- (6) Předměty, hmoty a zařízení musí být umístovány v bezpečné vzdálenosti od okraje průzkumného díla, aby do něj nemohly spadnout.

§ 54

Opatření proti pádu osob

- (1) Kde hrozí nebezpečí pádu osob do průzkumného díla, musí být zřízena souvislá pevná zábrana vysoká 1,1 m nebo nápadná překážka vysoká nejméně 0,6 m ve vzdálenosti větší než 1,5 m od jeho okraje.
- (2) Do rýhy hlubší než 1,5 m musí být postaveny žebříky k bezpečnému sestupu a výstupu, pokud nejsou vybudovány schůdné stupně na některém konci rýhy.
- (3) Vzájemná vzdálenost mezi pracovníky v průzkumném díle musí být taková, aby se při práci vzájemně neohrožovali.

§ 55

Zasypání průzkumných děl

Po ukončení průzkumných prací musí být průzkumná díla zasypána, pokud se nepočítá s jejich jiným využitím. Musí být zasypána v

celé hloubce a s ohledem na sesednutí zásypu.

§ 56

Prohlídky a čištění boků pracovišť

- (1) Denně je nutno bezpečným způsobem očišťovat boky pracoviště a kontrolovat výztuž. Při oblevách a deštivém počasí je nutno prohlížet a čistit boky častěji a zvláště pečlivě. Čištění se provádí shora dolů nebo ze strany tyčemi. Při čištění se nesmí nikdo zdržovat v ohroženém prostoru.
- (2) U rýh a odkopů je nutno denně pozorovat přilehlý terén, zda nepoklesává nebo se v něm netvoří trhliny. V takovém případě jsou pracovníci povinni ihned opustit ohrožené průzkumné dílo a přikročit k jeho zajištění.

ČÁST PÁTÁ ODVODŇOVÁNÍ LOMŮ

DÍL PRVNÍ

OCHRANA PROTI PŘÍTOKŮM A PRŮVALŮM VOD

§ 57

Ověřování hydrogeologických a hydrologických poměrů

- (1) K zajištění bezpečnosti práce a provozu před průvaly vod a bahnin musí být před zahájením hornické činnosti příslušná část území v potřebném rozsahu prozkoumána.
- (2) Průzkumnými pracemi musí být zjištěny zvodněné kolektory, jejich hloubka, uložení, mocnost, velikost přítoků vod, tlak vody a úroveň ustálené hladiny napjaté i volné. Součástí průzkumných prací musí být ověření srážkových a odtokových poměrů, fyzikálně- mechanických a hydrodynamických parametrů včetně chemizmu vody ve vodonosných vrstvách.
- (3) Průzkumné práce musí být provedeny v rozsahu potřebném pro navržení vhodných technických a bezpečnostních opatření.

§ 58

Ochrana proti průvalům vod a bahnin, zvodněných hornin a přítokům povrchových vod

- (1) Za místa nebezpečná průvalem vod a bahnin nebo zvodněných hornin se považují zejména vodonosné vrstvy v nadloží, podloží nebo sousedství ložiska, propustná tektonická pásma, plavené výsypky, neodvodněné popílkové skládky, zatopená důlní díla povrchové toky a vodní nádrže.
- (2) Místa nebezpečných přítoků a průvalů vod nebo zvodněných hornin musí být v předstihu vhodným způsobem odvodněna. Pokud nelze tato místa odvodnit nebo přítokům, případně průvalům zabránit, musí být určena ochranná opatření pro postup dobývacích řezů k neodvodněným místům.
- (3) Povrchové toky, vodní nádrže a stálé výtoky vod v příslušném spádovém území v dosahu účinků dobývání musí být jako možný zdroj nebezpečí přítoku vody zakresleny do základní důlní mapy, sledovány a kontrolovány v určených lhůtách po dohodě s příslušným vodohospodářským orgánem.
- (4) Zatopení lomu nebo jeho části povoluje obvodní báňský úřad. ^{pozn.23)}

§ 59

Odvodňování lomu

- (1) Důlní vody musí být odváděny z plošin dobývacích řezů odvodňovacími systémy do sběrných nádrží (čerpacích jímek) nebo mimo lom.
- (2) Stejným způsobem musí být zajištěno odvodnění cest pro chůzi a dopravu v lomu.

§ 60

Odvodňování výsypek

- (1) Před zřízením výsypky a před jejím postupem musí být výsypný prostor dostatečně odvodněn a zajištěno odvádění vody z podložky výsypky.
- (2) Nerovnosti a propadliny na pracovních plošinách, v nichž by se mohla shromažďovat voda, musí být průběžně urovnávány a zahrnovány nebo upraveny tak, aby voda mohla odtékat.
- (3) Konečné tvary výsypek musí být upraveny tak, aby nedocházelo k hromadění srážkových vod.

DÍL DRUHÝ ČERPÁNÍ DŮLNÍCH VOD

§ 61

Čerpací stanice

- (1) V lomu, ve kterém je možnost hromadění vody ohrožující bezpečnost práce a provozu a ze kterého nelze odvádět vody samospádem, musí být zřízena hlavní čerpací stanice.
- (2) Výkon hlavní čerpací stanice bez záložního čerpadla a užítkový objem čerpacích jímek musí být takový, aby bylo možno bezpečně zvládnout nejvyšší očekávané přítoky vod a aby nedošlo k zatopení pracovišť. V záloze musí být nejméně jedno čerpadlo o výkonu největšího používaného čerpadla.
- (3) Přívod elektrické energie pro hlavní čerpací stanici musí být zajištěn dvěma přívodními vedeními, z nichž každé musí zajišťovat provoz všech čerpadel včetně záložních. Jeden přívod z rozvodny do hlavní čerpací stanice může být pouze tehdy, když je zaručeno, že při poruše na tomto přívodu se položí náhradní přívod nebo opraví poškozený přívod dříve než by mohlo dojít k zatopení hlavní čerpací stanice.
- (4) Podle místních poměrů, rozsahu lomu, velikosti přítoků apod., musí být pro příslušné části lomu zřízeny pomocné čerpací stanice. Tyto musí mít výkon, který zajišťuje odčerpání vody z příslušného úseku.
- (5) Čerpadla, jejich motory a rozvodná zařízení musí být umístěna tak, aby je předpokládaná nejvyšší hladina vody nevyřadila z provozu.
- (6) Čerpadla a potrubí musí být chráněna proti zamrznutí.
- (7) Čerpací jímký musí být upraveny tak, aby je bylo možno čistit bez narušení provozu lomu a hlavní čerpací stanice.

§ 62

Automatický provoz čerpací stanice

Automatický provoz čerpací stanice je dovolen, pokud její zařízení splňuje požadavky [§ 71](#) a pokud

- a) čerpadla jsou vybavena zařízením pro automatické spouštění a zastavení v určených mezích výšky vodní hladiny,
- b) v případě poruchy čerpadla bude automaticky zavodněno a spuštěno čerpadlo záložní,
- c) chod čerpadel, poruchy a mimořádné stavy jsou určeným způsobem signalizovány do dispečinku nebo na jiné místo,
- d) doba provozu čerpadel je automaticky sledována.

§ 63

Výtlačné potrubí

- (1) Výtlačné potrubí čerpací stanice musí být navrženo tak, aby odpovídalo jejímu největšímu výkonu.
- (2) Vzdálenost výtlačného potrubí od kabelů vysokého napětí, pokud jsou uloženy v zemi, musí být nejméně 1 m.
- (3) Výtlačné potrubí hlavní čerpací stanice musí být při projektování posouzeno na účinek zpětného rázu.

§ 64

Provoz a údržba čerpacích zařízení

- (1) Provoz a údržba čerpacího zařízení včetně rozsahu a četnosti jeho kontrol určí provozní řád, který musí obsahovat
 - a) schéma připojení jednotlivých čerpadel na výtlačná potrubí včetně ovládacích prvků,
 - b) schéma elektrického zapojení čerpací stanice a připojení na rozvodnu,
 - c) schéma elektrického zapojení jednotlivých čerpadel a schéma signalizace provozu čerpací stanice,
 - d) mazací plán,
 - e) návod pro obsluhu a údržbu čerpacího zařízení, zejména postup při uvádění čerpadel do chodu a při jejich zastavení a rozsah a lhůty provádění údržby,
 - f) u čerpací stanice s automatickým provozem popis funkcí automatického ovládání a popis ručního ovládání provozu čerpadel,
 - g) povinnosti obsluhy čerpací stanice při vzniku havárie v čerpací stanici,
 - h) případné další požadavky, které vyžaduje provoz a údržba čerpacího zařízení,

Provozní řád musí být vyvěšen v čerpací stanici.

- (2) O době provozu jednotlivých čerpadel musí být vedeny záznamy. V čerpací stanici s automatickým provozem musí být vedeny

denní záznamy v období výrazně zvýšených přítoků důlních vod, jinak postačí záznamy měsíční.

- (3) Zařízení čerpací stanice je povinen prohlédnout určený pracovník nejméně jednou denně.
- (4) Čerpací zařízení musí být zkontrolováno jednou za rok. Přitom musí být ověřen zejména výkon čerpací stanice a jednotlivých čerpadel a stav výtlačného potrubí. Výsledky kontrol musí být zaznamenány v knize odvodňování.

DÍL TŘETÍ MĚŘENÍ, ZÁZNAMY A DOKUMENTACE

§ 65

Sledování hydrogeologických a hydrologických poměrů

- (1) Organizace je povinna sledovat, dokumentovat a vyhodnocovat hydrogeologické a hydrologické poměry ložiska.
- (2) Organizace je také povinna zajistit a sledovat hydrogeologické a hydrologické poměry podél hranic dobývacího prostoru a do map zakreslit zatopené podzemní a povrchové prostory sousedních dolů a důlní díla sousedních lomů včetně vrtů, tektonických poruch a jiných možných spojení se zatopenými důlními díly, jestliže by mohly ohrozit bezpečnost práce a provozu.
- (3) Zjištěné skutečnosti, které by mohly ohrozit bezpečnost práce nebo provozu sousedního dolu nebo lomu, je organizace povinna bezodkladně ohlásit závodnímu sousedního dolu nebo lomu.

§ 66

Měření přítoků a rozbory důlních vod

- (1) Celkové přítoky a jednotlivé dílčí přítoky důlních vod musí být měřeny nejméně jednou za půl roku. Jedno z těchto měření musí být provedeno v době největších ročních přítoků. Výsledky měření musí být zaznamenány s udáním místa měření a zdrojů přítoků, vyhodnoceny a porovnány s průměrným denním přítokem a množstvím vyčerpané důlní vody.
- (2) Z celkových přítoků a významnějších dílčích přítoků důlních vod musí být v termínu určeném organizací odebrán vzorek a proveden chemický rozbor.
- (3) V odvodňovacích vrtech musí být měřen přítok a tlak vody, případně plynu v určených lhůtách.
- (4) Výsledky měření a rozborů podle odstavců 1 až 3 musí být zaznamenány v knize odvodňování.

§ 67

Vedení dokumentace

- (1) Organizace je povinna v mapové dokumentaci uvést také místa zdrojů nebezpeční podle § 58 odst.1), hydrogeologické a hydrologické údaje, neodvodněné plochy a objekty k ochraně proti průvalům vod.
- (2) Součástí knihy odvodňování musí být schéma
 - a) potrubí se všemi armaturami,
 - b) připojení čerpadel s uvedením jejich technických parametrů,
 - c) elektrického zapojení čerpadel a čerpací stanice,
 - d) čerpacích jímek s uvedením jejich užitého objemu.

ČÁST ŠESTÁ ELEKTRICKÁ A STROJNÍ ZAŘÍZENÍ

DÍL PRVNÍ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 68

Základní ustanovení

Organizace je povinna vydat pokyny pro obsluhu a údržbu zařízení, které obsahují požadavky pro zajištění bezpečnosti práce a provozu. Pokyny pro obsluhu a údržbu musí podle druhu zařízení obsahovat

- a) povinnosti obsluhy před zahájením provozu zařízení ve směně,
- b) povinnosti obsluhy při provozu zařízení,
- c) rozsah, lhůty a způsob provádění údržby,

- d) způsob zajištění zařízení při jeho provozu, přemísťování, odstavování z provozu a opravách a proti nežádoucímu uvedení do chodu,
- e) způsob dorozumívání a dávání návěstí,
- f) umístění a zajištění zařízení po ukončení provozu,
- g) zakázané úkony a činnosti,
- h) způsob a rozsah záznamů o provozu a údržbě zařízení.

Návod pro obsluhu a údržbu vydaný výrobcem zařízení, který splňuje uvedené požadavky, může organizace prohlásit za pokyny.

§ 69

Dokumentace zařízení

- (1) Před zahájením montážních prací musí být k dispozici projektová, případně výkresová dokumentace zařízení.
- (2) Dokumentace zařízení musí řešit zajištění bezpečného provozu a údržby.
- (3) Na zařízení mohou být provedeny pouze takové změny, které nezhorší bezpečnost práce a provozu. Změny musí být schváleny určeným pracovníkem a zaznamenány do dokumentace.
- (4) V dokumentaci elektrického zařízení musí být také určeno prostředí a prostory s ohledem na nebezpečí úrazu elektrickým proudem a z hlediska krytí a umístění elektrického zařízení ^{pozn.25)}.
- (5) Pro všechny části zařízení, které se mají přepravovat, musí být v dokumentaci udána jejich hmotnost a u částí, které mají být zdvihány zdvihacím zařízením, musí být určeno vázací schéma.

§ 70

Požadavky na zařízení a jeho části

- (1) Zařízení musí mít potřebnou stabilitu, vyhovovat předpokládanému zatížení a namáhání a svou konstrukcí odpovídat provozním podmínkám. Zařízení, u kterého může dojít účinkem sil k nežádoucímu pohybu, musí být bezpečně zakotveno. Přípustná je jen taková konstrukce zařízení, která umožní jeho bezpečné zakotvení.
- (2) Zařízení nebo jeho části, které se mohou samovolně pohybovat i po přerušení hnací síly (uvolněním, sklopením, sjetím apod.), musí být zajištěny proti nežádoucímu pohybu.
- (3) Zařízení musí svým provedením umožňovat bezpečnou obsluhu, čištění, údržbu, montáž a demontáž. Části zařízení vyžadující častý přístup pracovníků (ovládače, maznice, seřizovací prvky apod.) musí být snadno přístupné.
- (4) Zařízení nesmí svou konstrukcí a provozem způsobit požár nebo výbuch hořlavých plynů a par ^{pozn.26)} nebo prachů. Na zařízení nesmí docházet k nežádoucímu hromadění hořlavých kapalin.
- (5) Měřicí přístroje ke sledování provozních údajů nezbytných pro bezpečnost provozu (tlakoměry, ampérmetry apod.) musí mít výrazně vyznačenou dovolenou hodnotu měřené veličiny.
- (6) Zařízení musí být zabezpečeno proti překročení nebo podkročení určených provozních hodnot nebo poloh, pokud by toto mělo za následek ohrožení bezpečnosti práce nebo provozu.
- (7) Musí být vyloučena možnost nežádoucího uvedení zařízení do chodu a jeho spuštění z více míst současně.
- (8) Části zařízení nebo materiál zařízením zpracovávaný nebo dopravovaný, pokud svým pohybem, akumulovanou energií, teplotou, tvarem nebo jinak ohrožují bezpečnost práce nebo provozu, musí být zajištěny vhodným ochranným zařízením. Není-li to možné, musí být nebezpečné části a místa trvale a výrazně označena.
- (9) Otvory zařízení, zejména zásobníků ^{pozn.27)}, drtičů, míchaček, nádrží a násypek, kde je nebezpečí pádu nebo propadnutí osob, musí být zakryty ohrazeny nebo jinak zabezpečeny.
- (10) Zařízení technologické linky se musí dát vypnout ze stanoviště obsluhy; při tom se musí samočinně zastavit všechna zařízení linky proti toku materiálu.

§ 71

Automaticky a dálkově ovládaná zařízení

- (1) Automaticky nebo dálkově ovládané zařízení se musí samočinně zastavit, pokud
 - a) nejsou dodrženy určené provozní hodnoty,
 - b) vznikne porucha v přívodu energie,
 - c) vznikne porucha na automatickém nebo dálkově ovládaném zařízení nebo na provozně zabezpečovacím systému.
- (2) Automaticky nebo dálkově ovládané zařízení se vybaví i ručním ovládaním, přičemž u velkstrojů postačí ruční ovládání základních (hlavních) pohybů velkstroje. Při ručním ovládaní se automatické nebo dálkové ovládání vyřadí z funkce. V místě dálkově ovládaného zařízení bude zajištěno blokování znemožňující nežádoucí uvedení zařízení do chodu. Může-li změnou nastavení ovládaní vzniknout stav ohrožující bezpečnost práce a provozu, zabrání se tomu vhodnými prostředky, jimiž jsou zpravidla přístupový kód nebo uzamykatelný ovládač.

- (3) Automatická, dálkově ovládaná a programově řízená zařízení musí být vybavena měřicími přístroji nebo sdělovači k informování o probíhající fázi.

§ 72

Ochranná zařízení

- (1) Ochranné zařízení musí zabránit přístupu osob do nebezpečného prostoru.
- (2) Ochranné zařízení nesmí znemožňovat mazání, prohlídky, seřizování nebo opravy zařízení.
- (3) Ochranné zařízení musí plnit svou funkci i při přerušení dodávky energie.
- (4) Otvory ochranného krytu musí mít velikost volenou s ohledem na ochrannou vzdálenost od zdroje ohrožení ^{pozn.28)}.
- (5) Ochranný kryt musí svým provedením umožňovat obsluhu zařízení bez jeho odnímání.

§ 73

Ovládače a sdělovače

- (1) Zařízení musí mít hlavní ovládač umožňující odpojení od zdroje energie.
- (2) Zařízení poháněné dvěma nebo více motory se samostatnými spouštěcími ovládači musí být vybaveno alespoň jedním ovládačem, kterým lze zastavit celé zařízení.
- (3) Ovládač musí svým provedením vyloučit možnost samovolného zapnutí nebo vypnutí. Nesmí dovolit současné zapojení nežádoucích funkcí a musí mít označení poloh, případně funkcí a zařízení, které ovládá.
- (4) Ovládač určený pro použití v mimořádných situacích musí být snadno a rychle dosažitelný ze stanoviště obsluhy, výrazně označen a dobře viditelný. Ovládače zařízení, jejichž provoz nesmí být z bezpečnostních důvodů přerušen, musí být označeny jednotným způsobem.
- (5) Ovládač musí být chráněn nebo umístěn tak, aby nemohlo dojít k nežádoucímu ovládní zařízení pádem horniny nebo předmětů.
- (6) Sdělovače mimořádných situací musí být provedeny tak, aby jejich signály byly výrazně odlišeny od provozních signálů a provozního hluku.

§ 74

Potrubí

- (1) Potrubí musí být bezpečně uloženo, zavěšeno nebo jiným způsobem zajištěno proti uvolnění nebo pádu.
- (2) Pokud je zavěšeno více potrubí, musí být každé z nich zavěšeno samostatně a na ostatních nezávisle.
- (3) Potrubí musí být označeno podle účelu nebo druhu protékající látky. K označení potrubí postačí barevné pruhy o šíři 20 cm ve vzdálenosti 30 m, a to
 - a) u požárního vodovodu tmavě červená (červeň rumělková),
 - b) u potrubí stlačeného vzduchu světle modré (modř světlá).

Označení musí být také u každé odbočky a armatury v potrubí. Způsob označení ostatních potrubí určí organizace.

- (4) Kanály pro potrubí musí být nehořlavé. Nejsou-li průchozí, musí být za kryty odnímatelnými kryty.

§ 75

Části zařízení pod podlahou a na plošinách

- (1) Pro obsluhu a údržbu zařízení nebo jeho části uložené pod podlahou musí být ponechán dostatečně volný prostor, bezpečně přístupný, větraný a podle potřeby osvětlený a odvodněný.
- (2) Plošiny pro obsluhu a údržbu zařízení musí být pevné, bezpečně přístupné po schodech nebo žebřících a opatřeny zábradlím podle § 146 odst. 6 a 7. V odůvodněných případech může být zábradlí odnímatelné. Podlahy plošin nesmí být kluzké.

§ 76

Provozovny a stanoviště obsluhy zařízení

- (1) V provozovně a na stanovišti obsluhy zařízení musí být provozní dokumentace.
- (2) Stanoviště obsluhy stabilního zařízení musí být určeno tak, aby obsluha mohla zařízení bezpečně ovládat a kontrolovat. U zařízení musí být ponechán volný prostor pro obsluhu o šířce nejméně 0,8 m; u elektrického zařízení musí být tato šířka podle zvláštního předpisu ^{pozn.30)}. Uvedené rozměry musí být dodrženy do výše nejméně 2,1 m. Pro provozovny a stanoviště obsluhy

velkstrojů, dálkové pásové dopravy a elektrických stanic nad 1 kW platí také zvláštní předpisy ^{pozn.31)}.

- (3) Podlaha nesmí být kluzká a musí být tak pevná, případně podle potřeby dočasně vyztužena, aby snesla nejvyšší předpokládané zatížení, a to i při nutných pracích na příslušných zařízeních (údržba, montáž apod.).
- (4) V provozovně se stálou obsluhou musí být telekomunikační zařízení napojené na dispečink, případně jiné určené místo.
- (5) V době, kdy je zařízení mimo provoz nebo bez dohledu, musí být dveře do provozovny zamknuty. Za přítomnosti pracovníků v provozovně musí být alespoň jedny dveře odemčeny. Dveře se musí otvírat směrem ven a být nehořlavé. Organizace určí, kdy musí být provozovna vybavena zařízením pro kontrolu vstupujících osob.
- (6) Nepovoláním je vstup do provozovny zakázán. Tabulka s tímto zákazem musí být umístěna na vnější straně všech vstupních dveří.
- (7) V provozovně mohou být uloženy jen pomůcky a materiál potřebný pro provoz zařízení.
- (8) Pro údržbu mobilních zemních a stavebních strojů, motorových vozidel, motorových vozíků a lokomotiv musí být zařízena odstavná místa nebo garáže.
- (9) Stanoviště stálé obsluhy zařízení musí být chráněno před nepříznivými povětrnostními vlivy.

§ 77

Obsluha zařízení

- (1) Samostatnou obsluhou zařízení může být pověřen pracovník, který
 - a) splňuje požadavky § 13,
 - b) dovršil věk 18 let, pokud pro obsluhu příslušného zařízení není stanovena vyšší věková hranice,
 - c) je odborně způsobilý, ^{pozn.26)}, ^{pozn.27)}, ^{pozn.32)}, ^{pozn.33)}
 - d) je seznámen s provozní dokumentací.
- (2) K obsluze jednoduchých elektrických zařízení do 1 kW může být pověřen pracovník s kvalifikací alespoň pracovníka seznámeného ^{pozn.32)}, k obsluze ostatních elektrických zařízení s kvalifikací alespoň pracovníka poučeného ^{pozn.32)}.
- (3) Řidič lokomotivy musí být před zkouškou podle § 13 doporučen pro tuto funkci na základě psychotechnické zkoušky a musí mít nejméně tříměsíční praxi u toho druhu dopravy, pro který má být zkoušen. Závčik podle § 13 musí být nejméně 200 hodin. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro řidiče lokomotiv o rozchodu 900 a 1435 mm ^{pozn.34)}.
- (4) Obsluha musí být pravidelně přezkušována z provozní dokumentace a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu. Pokud lhůty zkoušek nejsou stanoveny zvláštním předpisem nebo technickou normou, určí je organizace.

§ 78

Povinnosti obsluhy

- (1) Před zahájením provozu zařízení ve směně je obsluha povinna přezkontrolovat jeho stav podle provozní dokumentace. Zařízení může uvést do chodu jen při správné funkci ochranných a bezpečnostních zařízení.
- (2) Před uvedením zařízení do chodu je obsluha povinna se přesvědčit, že nikdo není v nebezpečné blízkosti zařízení. Není-li to možné, je povinna dát předem na ohrožená místa výstražné znamení způsobem určeným provozní dokumentací.
- (3) Obsluha je povinna zajistit odstranění zjištěných závad na zařízení. Zjistí-li závadu nebo poškození, které by mohlo ohrozit bezpečnost práce nebo provozu, nesmí zařízení uvést do chodu. Zjistí-li takovou závadu během provozu, musí zařízení ihned zastavit a zajistit proti nežádoucímu uvedení do chodu. Nemůže-li obsluha závadu odstranit, ohlásí to předákovi nebo jinému určenému pracovníkovi.
- (4) Během provozu je obsluha povinna sledovat chod zařízení a tam, kde je to předepsáno, zaznamenávat určené údaje.
- (5) Pokud provozní dokumentace nestanoví jinak, je obsluha povinna při odchodu ze svého stanoviště zařízení vypnout a zajistit je proti zásahu nepovoláných osob a nežádoucímu uvedení do chodu.

§ 79

Uvedení zařízení do provozu

- (1) Zařízení může být uvedeno do provozu jen v prostředí a podmínkách, pro které je určeno, a po provedení předepsaných prohlídek, zkoušek a revizí.
- (2) Před uvedením zařízení do provozu je organizace povinna ohlásit obvodnímu báňskému úřadu použití nového typu
 - a) důlní lokomotivy, technologického motorového vozidla a motorového vozíku určených pro použití v lomu,
 - b) vrátku,
 - c) zemního a stavebního stroje,
 - d) vrtací soupravy, kromě soupravy pro vrtné a geofyzikální práce ^{pozn.22)},

- e) nakládacího stroje,
 - f) vrtacího stroje pro vrty s průměrem větším než 800 mm.
- (3) Před prvním použitím nového nebo rekonstruovaného dobývacího a zakládacího velkstroje a kolesového nakladače a dobývacího a zakládacího velkstroje po velké opravě je organizace povinna to oznámit obvodnímu báňskému úřadu.

§ 80

Provoz zařízení

- (1) Pro ovládání zařízení, kromě automaticky ovládaného zařízení, musí být určena obsluha.
- (2) Za chodu mohou být čištěny a mazány jen ty části zařízení, které nevytvářejí nebezpečí úrazu, a to pouze z místa, kde pracovník není ohrožen provozem zařízení.
- (3) Pohonné hmoty nesmí být doplňovány za chodu motoru, pokud provozní dokumentace neurčí jinak.
- (4) Zařízení musí být při ruční výměně nástrojů nebo jiných prvků zastaveno a zajištěno proti uvedení do chodu, pokud zařízení nebo jeho upínací části nejsou konstruovány pro bezpečnou ruční výměnu nástrojů za pohybu.
- (5) Vznikají-li při provozu zařízení škodliviny, musí být účinně zneškodňovány.

§ 81

Údržba, montáž a demontáž zařízení

- (1) Údržba zařízení musí být prováděna v rozsahu a lhůtách určených provozní dokumentací. O jejich výsledcích musí být vedeny záznamy.
- (2) Organizace rozhodne, zda k zajištění bezpečnosti práce nebo provozu je nutné vypracovat pracovní postup pro montáž nebo demontáž zařízení.
- (3) Organizace je povinna pracovníky provádějící údržbu vybavit měřicími přístroji, nářadím a ostatními pomůckami potřebnými pro zajištění bezpečnosti práce a provozu.
- (4) Vyžaduje-li to povaha údržbářských prací, musí být zařízení vypnuto a zajištěno proti nežádoucímu uvedení do chodu. Po ukončení těchto prací musí být ověřena správná funkce zařízení.

DÍL DRUHÝ ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

Oddíl první

POŽADAVKY NA ZŘIZOVÁNÍ ELEKTRICKÝCH ZAŘÍZENÍ

§ 82

Základní ustanovení

- (1) Elektrická zařízení musí svým provedením odpovídat prostředí a prostorům, ^{pozn.25)} ve kterých jsou provozována, a to zejména z hlediska nebezpečí úrazu elektrickým proudem a výbuchu uhelného prachu nebo jiných látek tvořících se vzduchem výbušnou směs.
- (2) Rozvod elektrické energie musí být zakreslen do přehledového schématu a do mapy povrchové situace ^{pozn.14)}.

§ 83

Elektrické stanice a rozvodná zařízení

- (1) Elektrická stanice ^{pozn.35)} musí být umístěna a provedena tak, aby elektrické zařízení v ní nebylo vystaveno nepříznivým vlivům, zejména působení vody a prachu a nebezpečí mechanického poškození.
- (2) Do uzavřené elektrické stanice mohou vstupovat jen pracovníci určené k obsluze nebo údržbě elektrických zařízení, kteří splňují kvalifikační požadavky podle zvláštního předpisu ^{pozn.32)}.
- (3) V elektrické stanici musí být jednopólové schéma silového rozvodu.
- (4) V elektrické stanici a před elektrickým rozvaděčem nesmí být skladován materiál a musí zde být udržován volný prostor pro obsluhu a údržbu.

§ 84

Kabely a kabelová vedení

- (1) Kabely musí být ukládány, spojovány a připojovány tak, aby nebyly nepříznivě namáhány nebo poškozovány a aby napětí v tahu nebylo přenášeno na vodiče.
- (2) Kabel ve vrtu nesmí být spojován a může být uložen jen v zapaženém vrtu.
- (3) Spouštění kabelů do vrtů musí být prováděno podle provozní dokumentace.
- (4) Uložené, avšak nepoužívané kabely musí být zkratovány a na obou koncích zaizolovány nebo jinak bezpečně ukončeny.
- (5) Rychlospojky a zásuvková spojení mohou být použity jen u pohyblivých a přemístitelných kabelových vedení a nesmí ležet ve vodě a na blátivých místech. Obě spojovací části musí být v rozpojeném stavu chráněny krytem proti mechanickému poškození a proti znečištění.
- (6) Kabely a vodiče musí být jištěny proti všem nadproudům takovým způsobem, aby při vzrůstu proudu nad výrobcem určenou mez nemohlo dojít k ohrožení bezpečnosti práce a provozu.

§ 85

Kabely pohyblivých zařízení

- (1) Pro vlečenou část přívodního vedení k pohyblivému zařízení musí být použit vlečný kabel.
- (2) Na vlečené části vlečného kabelu nesmí být použita rychlospojka ani jiná spojovací armatura.
- (3) Vlečný kabel musí být zajištěn proti vytržení z vývodky. Žíly vlečného kabelu nesmí být ve vývodce namáhány tahem ani krutem.
- (4) Pokud se na vývodku vlečného kabelu na pohyblivém zařízení přenáší tah kabelu, musí být stroj vybaven zajišťovacím zařízením, které vypne pohyblivé zařízení při překročení dovoleného tahu v kabelu.
- (5) Vlečný kabel napájený ze soustavy s uzemněným uzlem musí být samočinně odpojen od napětí při přerušení ochranného vodiče nebo musí být použito proudového chrániče v přívodu pro napájení vlečného kabelu.
- (6) Způsob ukládání vlečného kabelu, kontrolu ukládání a manipulaci s vlečným kabelem určí provozní dokumentace.

§ 86

Přesuvná elektrická vedení vysokého napětí

- (1) Jako přesuvných elektrických vedení vysokého napětí ^{pozn.36)} lze používat kabel kladený po povrchu.
- (2) Na konci přesuvných venkovních vedení vysokého napětí musí být provedena ochrana proti atmosférickému přepětí.
- (3) Přesuvné venkovní vedení vysokého napětí má ochranné pásmo 5 m na každou stranu od svislého průmětu krajního vodiče.
- (4) V ochranných pásmech přesuvných elektrických vedení vysokého napětí se nesmí provádět činnosti uvedené ve zvláštním předpise ^{pozn.37)}.

§ 87

Ovládací a bezpečnostní obvody

- (1) Ovládací obvody automaticky, a dálkově nebo programově ovládaných zařízení musí být napájeny ze samostatného zdroje.
- (2) Ovládací obvody se provádí jako izolované nebo jednopólově propojené s ochranným vodičem ^{pozn.38)}. Jsou-li provedeny jako jednopólově propojené s ochranným vodičem, musí být cívky stykačů relé a elektromagnetů připojeny vždy jedním pólem na zpětný (uzemněný) vodič. Všechny kontakty musí být zapojeny do neuzemněné větve, která musí být jištěna proti zkratu.
- (3) Ovládací a bezpečnostní obvody technologických zařízení pro dobývání, dopravu, nakládání a zakládání musí být provedeny tak, aby při přerušení ovládacího obvodu nebo zkratu na něm nebo při ztrátě napětí došlo k zastavení zařízení. Tyto požadavky nemusí být splněny u těch ovládacích bezpečnostních obvodů, kde nemůže dojít k ohrožení pracovníků nebo zařízení.
- (4) Při vyvedeném a propojeném uzlu na ochranný vodič nesmí být použito sdruženého napětí jako napětí ovládacího, kromě případu, kdy je správná funkce ovládacích obvodů zajištěna i při zemním spojení.
- (5) U zařízení, u kterého při překročení určené polohy může dojít k ohrožení bezpečnosti práce nebo provozu, musí být
 - a) koncový vypínač vymezující určenou polohu zapojený v silovém obvodu, nebo
 - b) dva koncové vypínače v ovládacím obvodu; v takovém případě musí být jeden koncový vypínač zapojen v ovládacím obvodu příslušného pohonu a druhý v obvodu ovládací cívky spínače, nebo
 - c) u zařízení řízeného programovým procesorem dva údaje koncové polohy v programovém vybavení.
- (6) Je-li zařízení vybaveno elektrickým blokováním zajišťujícím bezpečnost osob, musí při jeho působení dojít k zastavení zařízení. V takovém případě může být zařízení opětovně uvedeno do provozu jen jeho vědomým odblokováním.

§ 88

Plovoucí čerpací stanice

- (1) Plovoucí čerpací stanice musí být zakotvena, aby jejím pohybem nebyl přívodní kabel mechanicky namáhán.
- (2) Přívodní kabel uložený ve vodě nebo nad vodou nesmí být spojován spojovacími armaturami.
- (3) Hlavní ovládač musí být umístěn u zdroje napájení na břehu.
- (4) Plovoucí čerpací stanice musí být uzemněna zemničem na břehu.

§ 89

Bezpečnostní tabulky a vybavení

- (1) U elektrické stanice musí být bezpečnostní tabulka "Nehas vodou ani pěnovými přístroji!", u elektrické stanice se zařízením nad 1 kV musí být také tabulka "Vysoké napětí - životu nebezpečno!".
- (2) U rozvodného zařízení nad 1 kV umístěného mimo uzavřenou elektrickou stanici, kromě kabelu, musí být bezpečnostní tabulky "Vysoké napětí - životu nebezpečno dotýkat se elektrických zařízení!" a "Nehas vodou ani pěnovými přístroji!". U rozvodných zařízení dálkové pásové dopravy a velkostrojů musí být bezpečnostní tabulky podle zvláštního předpisu ^{pozn.38)}. U ostatních rozvodných zařízeních, pokud jsou umístěna ve vodivém prostředí (v místech mokrých, s vodivou podlahou apod.) a kde by mohlo nastat nebezpečí nahodilého dotyku s živými částmi, musí být tabulka "Výstraha - životu nebezpečno dotýkat se elektrických zařízení!".
- (3) V uzavřené elektrické stanici musí být vyvěšen návod první pomoci při úrazu elektrickým proudem.
- (4) V uzavřené elektrické stanici musí být
 - a) dielektrický koberec,
 - b) dielektrické rukavice v pouzdře,
 - c) zkoušečka napětí,
 - d) zkratovací souprava,
 - e) záchranný izolační hák,
 - f) bezpečnostní tabulky podle technické normy ^{pozn.39)}.
- (5) Trasy pohyblivých vedení a spojovací skříně musí být označeny také tabulkami podle příslušnosti vedení k technologickým strojům.

ODDÍL DRUHÝ

PROVOZ ELEKTRICKÝCH ZAŘÍZENÍ

§ 90

Pracovník pro řízení montáže, provozu a údržby elektrických zařízení

- (1) Organizace určí pro každý provozovaný lom s elektrickým zařízením pro řízení montáže, provozu a údržby elektrických zařízení osobu, která má kromě kvalifikačních požadavků podle zvláštního právního předpisu ^{pozn.32a)} u organizací dobývajících uhlí vysokoškolské vzdělání získané v magisterském studijním programu v oblasti technických věd a technologií se zaměřením na elektrotechniku a u ostatních organizací alespoň úplné střední odborné vzdělání elektrotechnického směru.
- (2) Pokud pracovník určený podle odstavce 1 nemůže přímo řídit montáž, provoz a údržbu elektrických zařízení, je organizace povinna určit dalšího pracovníka s kvalifikací podle zvláštního předpisu ^{pozn.32)} pro přímé řízení těchto činností.

§ 91

Práce na elektrickém zařízení

- (1) Práce na elektrickém zařízení pod napětím ^{pozn.40)}, kromě sdělovacích zařízení, může být prováděna jen výjimečně.
- (2) Před zahájením práce na elektrickém zařízení pod napětím musí být v okruhu nejméně 1 m odstraněn, a není-li to možné, zneškodněn hořlavý prach.
- (3) Práce na elektrickém zařízení pod napětím mohou provádět pouze určené pracovníci s kvalifikací nejméně pro samostatnou činnost ^{pozn.32)}, ^{pozn.40)}
- (4) Další požadavky na zajištění bezpečnosti práce na elektrickém zařízení stanovuje zvláštní předpis ^{pozn.40)}.

§ 92

Údržba elektrických zařízení

- (1) Údržba elektrických zařízení musí být prováděna podle § 81 a zvláštních předpisů ^{pozn.41)}.
- (2) Způsob a lhůty prohlídek, údržby a revizí elektrických zařízení určí organizace v provozní dokumentaci.
- (3) Při prohlídkách musí být kontrolováno, zda
 - a) elektrická zařízení a kabelové rozvody nejsou poškozeny nebo nesprávně používány,
 - b) vyhovuje ochrana před nebezpečným dotykovým napětím (ochranné uzemnění, kryty apod.),
 - c) je kolem elektrického zařízení udržována čistota a pořádek, dodržován volný prostor a jsou v dobrém stavu ochranné pomůcky a hasicí přístroje.
- (4) Nadproudové ochrany do 1 kV musí být zkoušeny před uvedením do provozu a dále nejméně
 - a) jednou za 3 roky u zařízení s příkonem větším než 100 kVA,
 - b) jednou za 5 let u ostatních zařízení.

V prostorách bez nebezpečí výbuchu se tyto zkoušky provádí jen u zařízení zajišťujících stupeň dodávky I. ^{pozn.42)}

- (5) Přímé nadproudové ochrany u zařízení nad 1 kV musí být zkoušeny a funkčně ověřeny před jejich uvedením do provozu a dále nejméně jedenkrát za tři roky.
- (6) Na reléových ochranách a automatikách musí být prováděny
 - a) primární zkoušky na elektrických zařízeních vysokého a velmi vysokého napětí
 1. při uvedení elektrického zařízení do provozu,
 2. místo každé třetí sekundární zkoušky,
 - b) sekundární zkoušky
 1. na elektrických zařízeních hlavních transformačních stanic vysokého a velmi vysokého napětí jednou za rok,
 2. u ostatních elektrických zařízení vysokého a velmi vysokého napětí jednou za 2 roky,
 3. u elektrických zařízení do 1 kV v rozsahu kontroly a ověření správné funkce jednou za 3 roky.
- (7) Nadproudová ochrana se zkouší ve všech člancích. Článek jistící proti přetížení se zkouší vypnutím podle charakteristiky ochrany při nastavení na jmenovitý proud spotřebiče. Článek jistící proti zkratu, je-li jím ochrana vybavena, se zkouší při nejmenším proudu, při kterém má podle údajů výrobce článek působit. Elektrické ochrany se zkouší podle návodu výrobce.
- (8) Pro zkoušky releových ochran a automatik musí být k dispozici provozní dokumentace.

ODDÍL TŘETÍ

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ PRO ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ LOMŮ

§ 93

Elektrický rozvod vysokého napětí vlečnými kabely

- (1) Vlečné kabely vysokého napětí musí být spojovány vulkanizovanými spojkami nebo ve spojovacích, případně spínacích skříních.
- (2) Na spojovacích a spínacích skříních musí být uvedeno označení napájeného zařízení. Skříně musí být označeny výstražnými tabulkami s bleskem a musí být uzamčeny.
- (3) Nelze-li používat kabelových vozů, je dovoleno přemísťovat vlečné kabely vysokého napětí pod napětím schválenými pracovními pomůckami ^{pozn.44)} podle pracovního postupu.

§ 94

Trolejové vedení

- (1) Při výchozí a pravidelné revizi trolejového vedení důlních drah ^{pozn.45)} sekontroluje měřením a výpočtem úbytek napětí, který nesmí při jmenovitém zatížení přesáhnout 20 % napětí naprázdno.
- (2) U zpětného vedení důlních drah musí být zamezeno nežádoucímu účinku a působení stejnosměrného proudu na ochranné vodiče střídavých sítí nízkého a vysokého napětí.

§ 95

Velkstroje, kolesové nakladače a lopatová rypadla

- (1) U velkstroje, kolesového nakladače nebo lopatového rypadla napájeného vlečným kabelem s napětím nad 1 kV musí být zajištěna možnost jeho vypnutí včetně vlečného kabelu.

- (2) Velkostroj, kolesový nakladač nebo lopatové rypadlo pracující v dosahu trolejového vedení musí být vodivě spojeno se zpětným trakčním vedením měděným vodičem o průřezu minimálně 35 mm².
- (3) Spojování ocelových konstrukcí strojů s kolejnicemi zpětného trakčního vedení musí být prováděno podle pracovního postupu.
- (4) U strojů, u nichž je zajištěno konstrukčním uspořádáním nebo jejich polohou, že se při obvyklém používání nemohou dotknout trolejového vedení pod napětím, není nutno provádět ochranu podle odstavce 2.
- (5) Povrch elektrického zařízení na strojích pracujících při těžbě uhlí musí být nejméně jedenkrát měsíčně čištěn od uhelného prachu.

§ 96

Práce na zařízení vysokého napětí za nepříznivých povětrnostních podmínek

Práce na trolejových a kabelových vedeních vysokého napětí pro napájení strojů, kolesových nakladačů a lopatových rypadel, dálkové pásové dopravy, pásových vozů, zakladačů a drtičů pod napětím lze provádět na pracovištích venku za deště, mlhy, tmy a sněžení jen v nezbytných případech. O nutnosti takové práce pod napětím rozhodne pracovník, který tyto práce vede. V ostatním je nutno dodržet příslušné zvláštní předpisy.

§ 97

Práce v blízkosti trolejového vedení a zabezpečovacího zařízení pod napětím

Práce v blízkosti trolejového vedení a zpětného trakčního vedení pod napětím a zabezpečovacího zařízení mohou provádět pracovníci seznámení nebo poučení. ^{pozn.32)} Pro tyto práce musí být vypracován pracovní postup ^{pozn.44)}, ^{pozn.46)}

ODDÍL ČTVRTÝ

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ PRO ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ PŘI DOBÝVÁNÍ A TĚŽBĚ Z VODY, CIHLÁŘSKÝCH HLÍN A PODOBNÝCH NEROSTŮ

§ 98

Kabelová vedení

- (1) Pro elektrická zařízení při dobývání a těžbě z vody může být použito jen měděných kabelů s ochranným vodičem.
- (2) V dokumentaci podle § 69 musí být řešeno též uložení kabelů a provedení kabelových tras mezi zařízeními na vodě a břehem.
- (3) Kabelové rozvody při dobývání a těžbě z vody s odtěžením pásovou dopravou s dehydrátorem nebo při použití pontonových lávek musí být vybaveny proudovým chráničem nebo přístrojem pro kontrolu izolačního stavu, zajišťujícím odpojení těchto kabelových vedení při nebezpečném poklesu izolačního stavu.
- (4) Přívodní kabel plovacího stroje s těžebním zařízením uložený ve vodě nebo nad vodou nesmí být spojován spojovacími armaturami.
- (5) Na plovácích kabelové trasy nesmí být umisťovány rozvaděčové skříně.

§ 99

Těžební zařízení na plovoucím stroji

- (1) Prostory, ve kterých jsou elektrická zařízení umístěna ve vodě nebo na vodě, se zařazují do prostorů zvlášť nebezpečných z hlediska ochrany neživých částí elektrických zařízení před nebezpečným dotykovým napětím. ^{pozn.47)} Zvýšená ochrana může být jen použitím proudového chrániče nebo hlídače izolačního stavu zapojeného na vypínání.
- (2) Hlavní ovládač musí být umístěn na začátku kabelové trasy na břehu a zajištěn proti zneužití.
- (3) Řešení pohonu zdvihu korečkového výložníku, lafety nebo drapáku musí při zavalení zabránit potopení stroje.
- (4) Proudové chrániče, případně přístroje pro kontrolu izolačního stavu a vypínače jimi vypínané musí být umístěny na břehu. Při jejich poruše nesmí být hlídáný kabelový rozvod provozován.
- (5) Správnost funkce proudových chráničů, případně přístrojů pro kontrolu izolačního stavu je povinen ověřovat nejméně jednou týdně určený pracovník s kvalifikací pracovníka znalého s vyšší kvalifikací pro samostatnou činnost a u zařízení nad 1 kV s kvalifikací pracovníka znalého s vyšší kvalifikací pro řízení činnosti.

§ 100

Elektrická zařízení v hliništi

- (1) Elektrická zařízení, která zůstávají po vypnutí hlavního ovládače hliniště trvale pod napětím, musí být výrazně označena.
- (2) Kolejnice pro pojezd strojů s elektrickým pohonem musí být vodivě pospojovány poddajně na kolejnicových stycích ocelovým pozinkovaným vodičem o průřezu minimálně 120 mm². Obě kolejnice musí být na koncích a každých alespoň 200 m propojeny vodivě mezi sebou stejným způsobem. Na obou koncích a na úsecích delších než 200 m musí být kolejnice uzemněny zemničtem,

jehož přechodový zemní odpor nepřesáhne 15 Ohmů.

- (3) Pro zajištění spolehlivé funkce ochrany před nebezpečným dotykovým napětím musí být zajištěna zvýšená ochrana neživých částí elektrických zařízení ochranným pospojováním kolejí a ostatních kovových konstrukcí, které jsou v dosahu strojů.

ODDÍL PÁTÝ OSVĚTLOVÁNÍ

§ 101

Vybavení pracovníků osobními svítilny

- (1) Pracovníci, kteří pracují v prostorech s nebezpečím výbuchu hořlavých plynů, par a prachů anebo na tato místa docházejí nebo manipulují s výbušninami, musí být za tmy nebo snížené viditelnosti vybaveni důlními osobními svítilny ^{pozn.48)}.
- (2) Ostatní pracovníci, kteří vykonávají jinou pracovní činnost na neosvětlených místech nebo vykonávají v rámci své činnosti pochůzky, musí být za tmy nebo snížené viditelnosti vybaveni vhodnými elektrickými svítilny.

§ 102

Výdej a převzetí důlních osobních svítilen

- (1) Důlní osobní svítilna musí při výdeji odpovídat technickým podmínkám, musí být čisté a uzamčené. Akumulátor musí být nabit na předepsanou kapacitu.
- (2) Přidělené důlní osobní svítilna je pracovník povinen převzít ve výdejně osobně. Při převzetí je povinen vyzkoušet jeho funkci a předsvědčit se, zda není zjevně poškozeno. Při zajištění závady je povinen požádat o výměnu svítilny.
- (3) Důlní osobní svítilna je pracovník povinen po ukončení práce odevzdat osobně ve výdejně. Zjištěné závady, případně poškození svítilny je povinen při odevzdání ohlásit určenému pracovníkovi.
- (4) Pro provoz výdejny důlních osobních svítilen, jejich údržbu a evidenci musí být vypracován provozní řád.

§ 103

Zacházení s důlními osobními svítilny

- (1) Organizace je povinna pracovníky poučit, jak mají zacházet s přiděleným důlním osobním svítilnem a jaké následky mohou nastat jeho poškozením, neoprávněným otevřením nebo nedovoleným použitím.
- (2) Pracovník je povinen důlní osobní svítilna chránit před poškozením a nesmí je otvírat ani opravovat.
- (3) Pracovník odpovídá za stav důlního osobního svítilny od jeho převzetí do odevzdání.
- (4) Zjistí-li pracovník na důlním osobním svítilně závady, které znemožňují jeho bezpečné používání, nebo dojde-li k jeho poškození, je povinen to ohlásit dozorčímu orgánu a vyměnit je za náhradní.

§ 104

Osvětlení pevnými svítilny

- (1) Místa, pro která tato vyhláška stanoví stálé osvětlení, musí být vybavena pevnými svítilny. Pevnými svítilny musí být vybaveny také provozovny bez stálé obsluhy.
- (2) Stav osvětlení pevnými svítilny musí odpovídat požadavkům světelně technických parametrů ^{pozn.49)} a musí být kontrolován.
- (3) Svítilny musí být umístěna tak, aby byla přístupná pro údržbu a čištění.
- (4) Měření intenzity osvětlení musí být prováděno ve lhůtách určených podle provozních poměrů pracoviště.

§ 105

Místa se stálým osvětlením

- (1) Stálé osvětlení v době provozu za tmy nebo snížené viditelnosti musí mít
- a) stálá pracoviště a ostatní místa, kde se zdržují pracovníci,
 - b) zařízení, která je třeba stále obsluhovat nebo která vyžadují stálou kontrolu,
 - c) lomové stěny, pod kterými se pracuje, pokud nejsou osvětleny svítilny těžebních strojů,
 - d) ostatní určená místa (přechody a přejezdy dopravních cest apod).
- (2) Osvětlení pracovních prostorů mobilních strojů s elektrickým pohonem musí být zajištěno vlastními svítilny stroje.

- (3) Ostatní mobilní stroje (překladače kolejí, nakladače, buldozery, jeřáby apod.) musí být za tmy nebo snížené viditelnosti osvětleny tak, aby manipulace s nimi a práce na pracovištích v jejich blízkosti byla bezpečná.
- (4) Elektrické stanice a provozovny se stálou obsluhou, kde by při selhání stálého osvětlení mohlo vzniknout nebezpečí úrazu, musí být vybaveny nouzovým osvětlením. Toto osvětlení nemusí za tmy nebo snížené viditelnosti svítit trvale, je-li zajištěno jeho samočinné zapnutí z náhradního zdroje při poruše stálého osvětlení.

DÍL TŘETÍ STROJNÍ ZAŘÍZENÍ

ODDÍL PRVNÍ DOBÝVACÍ A ZAKLÁDACÍ VELKOSTROJE, KOLESOVÉ NAKLADAČE A PÁSOVÉ VOZY

§ 106

Používání velkstroje

Nový nebo rekonstruovaný dobývací a zakládací velkostroj (dále jen "velkostroj") a kolesový nakladač může být používán po kontrole provedené obvodním báňským úřadem ^{pozn.50)}.

§ 107

Montáž a demontáž velkstrojů

- (1) Montáž a demontáž velkstroje musí být provedena na vhodném místě a podle provozní dokumentace.
- (2) Po skončení montáže, rekonstrukce nebo velké opravy velkstroje musí být provedeno jeho přezkoušení a o výsledcích vyhotoveny záznamy.

§ 108

Určení obsluhy velkstroje

Při určování obsluhy velkstroje se musí vycházet z ustanovení zvláštních předpisů a současně musí být přihlédnuto k typu velkstroje a k podmínkám jeho nasazení. U velkstrojů zařazených do technologických celků musí být určení v každé směně dva pracovníci s kvalifikací řidiče velkstroje, kteří se střídají v řízení velkstroje a v provádění směnových prohlídek.

§ 109

Vedoucí řidič velkstroje

- (1) Vedoucí řidič velkstroje musí být předákem.
- (2) Při řízení velkstroje musí mít u sebe oprávnění vydané organizací § 10 odst.1 písm.f).

§ 110

Kvalifikace vedoucího řidiče velkstroje

- (1) Vedoucím řidičem velkstroje o výkonnosti větší než $3\ 150\ \text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ sypaných hmot může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:
 - a) má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky jako řidič velkstroje stejného typu nebo je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval nejméně 5 let jako řidič velkstroje stejného typu,
 - b) byl doporučen pro výkon funkce na základě psychotechnické zkoušky,
 - c) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
 - d) absolvoval teoretické školení,
 - e) prokázal potřebné znalosti pro výkon funkce vedoucího řidiče velkstroje zkouškou před komisí organizace za účasti zástupce obvodního báňského úřadu,
 - f) obdržel od organizace oprávnění k řízení velkstroje příslušného typu.

§ 111

Řidič velkstroje

- (1) Řidič velkstroje je zástupcem vedoucího řidiče velkstroje a v době jeho nepřítomnosti vykonává funkci předáka obsluhy. Jsou-li ve směně 2 řidiči velkstroje, vykonává funkci předáka obsluhy jenom určený řidič velkstroje.
- (2) Při řízení velkstroje musí mít u sebe oprávnění vydané organizací § 112 odst. 1 písm. g).

§ 112

Kvalifikace řidiče velkstroje

- (1) Řidičem velkstroje o výkonnosti větší než $3\ 150\ \text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ sypaných hmot může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky
 - a) je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickém a pracoval nejméně 3 roky při provozu velkstroje jako provozní zámečník, provozní elektrikář nebo hydraulikář nebo má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje,
 - b) byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky,
 - c) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
 - d) absolvoval výcvik v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 200 hodin,
 - e) absolvoval teoretické školení,
 - f) prokázal potřebné znalosti pro obsluhu velkstroje zkouškou před komisí organizace za účasti zástupce obvodního báňského úřadu,
 - g) obdržel od organizace oprávnění k řízení velkstroje příslušného typu.
- (2) Do funkce řidiče velkstroje o výkonnosti od 630 do $3\ 150\ \text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ sypaných hmot může být určen pracovník, který splňuje kvalifikační požadavky uvedené v odstavci 1 kromě délky praxe, kterou musí mít nejméně 2 roky při provozu velkstrojů, a délky výcviku v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 100 hodin.

§ 113

Zajišťování a vyhodnocení výcviku v řízení velkstroje

- (1) Výcvik v řízení velkstroje může být prováděn jen na základě písemného příkazu organizace a pod stálým dozorem určeného řidiče velkstroje.
- (2) Po ukončení výcviku musí být prověřeny praktické znalosti pracovníka.
- (3) Řidič velkstroje, který má řídit velkstroj nového nebo jiného typu, musí absolvovat výcvik v určeném rozsahu s tím, že u nového typu velkstroje musí potřebnou praxi získat pod dozorem příslušného odborníka.

§ 114

Kvalifikace klapkaře

- (1) Klapkařem může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:
 - a) má nejméně 6 měsíců praxe při provozu velkstroje,
 - b) absolvoval výcvik při obsluze zařízení v rozsahu nejméně 20 hodin,
 - c) úspěšně vykonal zkoušku před komisí organizace.
- (2) Řidič velkstroje může vykonávat funkci klapkaře po absolvování výcviku v obsluze příslušného zařízení v délce 8 hodin.

§ 115

Kvalifikace řidiče kolesového nakladače

Řidičem kolesového nakladače o výkonu nad $630\ \text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ sypaných hmot může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickém a pracoval 2 roky při provozu kolesových nakladačů,
- b) byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky,
- c) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
- d) absolvoval výcvik v řízení příslušného typu kolesového nakladače v rozsahu nejméně 50 hodin,
- e) absolvoval teoretické školení,
- f) prokázal potřebné znalosti pro obsluhu kolesového nakladače zkouškou před komisí organizace za účasti zástupce obvodního báňského úřadu,

- g) obdržel od organizace oprávnění k řízení kolesového nakladače příslušného typu.

§ 116

Kvalifikace řidiče pásového vozu

Řidičem pásového vozu může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval nejméně 3 roky při provozu zařízení dálkové pásové dopravy nebo při provozu velkostroje, případně kolesového nakladače,
- b) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
- c) absolvoval výcvik v řízení pásového vozu v rozsahu nejméně 50 hodin,
- d) absolvoval teoretické školení,
- e) prokázal potřebné znalosti pro obsluhu pásového vozu zkouškou před komisí organizace,
- f) obdržel od organizace oprávnění k řízení pásového vozu příslušného typu.

§ 117

Ověřování kvalifikace obsluhy

Kvalifikace obsluhy musí být jednou za 3 roky ověřena přezkoušením ze znalostí bezpečnostních předpisů a provozní dokumentace.

§ 118

Provoz velkostroje

- (1) Velkostroje může být provozován jen, je-li obsluha na velkostroji určená podle § 108 úplná.
- (2) U velkostroje pracujícího v součinnosti se zařízením dálkové pásové dopravy nesmí být vyřazeno jejich vzájemné blokování.
- (3) Při rychlosti větru nad $17 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ je řidič povinen velkostroj zastavit a zajistit způsobem určeným v provozní dokumentaci.
- (4) Provoz velkostroje za snížené viditelnosti je dovolen, pokud obsluha velkostroje je schopna zajistit jeho bezpečný provoz.

§ 119

Zvláštní vybavení velkostroje

- (1) Na velkostroji musí být určený počet vhodných osobních ochranných pracovních prostředků pro zajištění pracovníků při pracích ve výškách.
- (2) Na velkostroji, který je provozován nebo přemísťován v místech dřívějšího hlubinného dobývání, musí být žebřík, konopné lano a dýchací přístroje. Druh a délku žebříku a lana určí organizace, která také zajistí proškolení obsluhy v používání dýchacího přístroje.

§ 120

Kvalifikace pracovníků pro údržbu velkostroje

- (1) K zajištění bezpečnosti provozu velkostrojů a odborného řízení jejich údržby musí být určeni kvalifikovaní pracovníci.
- (2) Organizace je povinna určit odborného pracovníka pro řízení údržby velkostrojů. Tento pracovník musí mít vysokoškolské vzdělání strojního směru a nejméně 3 roky praxe v údržbě velkostrojů.
- (3) Technici zajišťující údržbu velkostrojů musí být přezkoušeni komisí jmenovanou závodním lomu, a to ze znalostí bezpečnostních předpisů, technických norem a provozní dokumentace.

§ 121

Revizní technik velkostroje

- (1) Revize a zkoušky vyrobených, smontovaných, generální opravou renovovaných a rekonstruovaných velkostrojů a kolesových nakladačů mohou provádět jen revizní technici velkostrojů.
- (2) Revizní technik velkostrojů je pracovník pověřený organizací prováděním revizí a zkoušek zařízení, který má pro tuto činnost osvědčení o odborné způsobilosti vydané obvodním báňským úřadem na základě vykonané zkoušky.
- (3) Revizní technik velkostrojů musí mít vysokoškolské vzdělání strojního směru a nejméně 3 roky praxe při montáži nebo údržbě velkostrojů nebo úplné střední odborné vzdělání strojního směru a nejméně 5 roků praxe při montáži nebo údržbě velkostrojů.

§ 122

Provádění odborných prohlídek a revizí

- (1) Odborné prohlídky velkostrojů a kolesových nakladačů musí být prováděny jednou za měsíc, podrobné a odborné prohlídky jednou za rok. Rozsah a způsob jejich provádění musí být určen provozní dokumentací.
- (2) Jednou za 2 roky musí být provedena revize velkostroje a kolesového nakladače o výkonu nad $630 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ sypaných hmot. Při revizi musí být provedeno
 - a) kontrola předešlých záznamů z odborných prohlídek,
 - b) vnější prohlídka určených částí velkostroje nebo kolesového nakladače (hlavní ocelové nosné konstrukce, pracovní a kotevní lana, ochranné a bezpečnostní zařízení, pohon zdvihu, výsuvu a pojezdu, elektrotechnického zařízení včetně signalizačního a dorozumívacího zařízení apod.).
 - c) kontrola vedení provozní dokumentace,
 - d) funkční přezkoušení velkostroje nebo kolesového nakladače.
- (3) O revizi velkostroje nebo kolesového nakladače je organizace povinna uvědomit obvodní báňský úřad nejméně měsíc předem.
- (4) Revizí velkostroje nebo kolesového nakladače nejsou dotčeny povinnosti k provádění revizí vyhrazených technických zařízení podle zvláštních předpisů. ^{pozn.51)}

ODDÍL DRUHÝ

STROJE PRO ZEMNÍ A STAVEBNÍ PRÁCE

§ 123

Rypadla a nakladače

- (1) Řidič je povinen při rypání pozorovat řez i pracovní plošinu a sledovat, zda se neprojevují příznaky případného sesuvu hmot.
- (2) Při zjištění nebezpečí sesuvu je řidič povinen zastavit rypání, odjet se strojem na bezpečné místo, upozornit ohrožené pracovníky a vzniklou situaci ohlásit.
- (3) Manipulovat s lopatou nad kabinou řidiče dopravního prostředku je zakázáno.
- (4) Lopata může být čistěna jen při vypnutém motoru stroje a na místě, kde nehrozí nebezpečí sesuvu hmot. Lopata při tom musí být položena a mít uzavřenou klapku. Řidič je povinen po vyčištění lopaty se přesvědčit, zda pracovník, který čistil lopatu, je v bezpečné vzdálenosti.
- (5) Zavěšení břemene a manipulace s ním musí být prováděna podle podmínek výrobce stroje.
- (6) Při provozu rypadla nebo nakladače se nikdo nesmí zdržovat v dosahu pracovního orgánu stroje. Pomocník řidiče (mazač) se může zdržovat jen v místech a za podmínek určených řidičem nebo provozní dokumentací. Z určeného místa se může vzdálit jen se souhlasem řidiče. Začátek a konec své práce je povinen vždy sdělit řidiči.
- (7) Stroje musí být vybaveny dvěma podkládacími klíny proti ujetí.
- (8) Na lopatovém rypadle, které pracuje nebo se přemísťuje v místech dřívějšího hlubinného dobývání, musí být žebřík, konopné lano a dýchací přístroje. ^{pozn.48)} Délku a druh žebříku, délku lana a počet dýchacích přístrojů určí organizace, která také zajistí proškolení obsluhy v používání dýchacích přístrojů.

ODDÍL TŘETÍ

STROJE A ZAŘÍZENÍ PRO DOPRAVU

§ 124

Stroje a zařízení pro úklonnou dopravu pracovníků lanem

Požadavky na vrátky nebo pohonné stanice, lana, spojovací zařízení, úvazky, lanovnice, dojezdové dráhy a návěstní zařízení pro dopravu pracovníků lanem na úklonných dopravních cestách určí organizace.

§ 125

Vrátky

- (1) Vrátek nebo pohonná stanice pro dopravu na úklonných dopravních cestách musí mít odlehčovací brzdu.
- (2) Hlavní ovládač (vypínač) nesmí být umístěn mezi dopravovaným vozidlem a vrátkem nebo pohonnou stanicí.
- (3) Vrátek a pohonná stanice musí mít ochranný kryt zamezující vtažení končetiny mezi lano a buben nebo lano a kotouč.

§ 126

Lano a spojovací zařízení používané pro dopravu hmot

- (1) Lano a spojovací zařízení používané pro dopravu hmot musí vykazovat
 - a) u vlečných vrátek nejméně čtyřnásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu vrátku,
 - b) u těžních vrátek nejméně šestnásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu vrátku,
 - c) u pohonných stanic při dopravě nekonečným lanem nejméně šestnásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu pohonné stanice zvětšenému o předpětí v laně.
- (2) Lano musí být odloženo, je-li podle vnějších známek zjevné, že se jeho nosnost podstatně snížila, zejména
 - a) jsou-li dráty vnější vrstvy zeslabeny o více než polovinu svého průměru,
 - b) přibývá-li nápadně počet zlomených drátů,
 - c) dosáhne-li celkový jmenovitý průřez viditelných zlomených drátů na desetinasobku výšky vinutí pramenů v kterémkoliv úseku lana hodnoty více než 20 % z celkového nosného průřezu lana,
 - d) při poškození lana (smyčka, uzel, vytlačená vložka apod.), které nelze odstranit (zkrácením lana apod.).
- (3) Spojovací zařízení se nesmí samovolně odpojit a musí být k lanu připojeno úvazkem.

§ 127

Lanové kotouče a kladky

Volně zavěšený lanový kotouč a kladka musí mít zajištění proti vypadnutí lana a 2 na sobě nezávislá kotvení.

§ 128

Průmyslové a důlní úzkorozchodné lokomotivy

Průmyslová a důlní úzkorozchodná lokomotiva musí mít nejméně 2 nezávislé brzdové systémy, z nichž alespoň jeden musí být nezávislý na chodu motoru. Účinnost provozní brzdy musí být taková, aby brzdná dráha nebyla při dopravě hmot delší než 40 m a při přepravě osob delší než 20 m.

§ 129

Důlní vozy

- (1) Spojka nebo jiné spojovací zařízení důlního vozu pro přepravu hmot musí mít nejméně šestnásobnou bezpečnost a pro přepravu osob nejméně desetinasobnou bezpečnost vzhledem k největšímu statickému zatížení v tahu.
- (2) Spojovací zařízení se nesmí samovolně rozpojit.
- (3) Vůz s čelními stěnami, který se může používat i k ruční dopravě, musí mít na obou čelních stěnách chráněná držadla.
- (4) Deformované nebo opotřebované spojovací zařízení musí být vyměněno.

ODDÍL ČTVRTÝ

PLOVOUCÍ STROJE S TĚŽEBNÍM ZAŘÍZENÍM

§ 130

Kvalifikace obsluhy

- (1) Těžební zařízení na plovoucím stroji může řídit jen pracovník, který má průkaz způsobilosti k vedení plavidla vydaný státní plavební správou.
- (2) Obsluha těžebního zařízení na plovoucím stroji musí, kromě požadavků stanovených v § 77, prokázat potřebné znalosti pro řízení těžebního zařízení zkouškou před komisí jmenovanou organizací za účasti zástupce obvodního báňského úřadu.
- (3) Obsluha těžebního zařízení o vyšším výkonu než $100 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ musí být vyučena v oboru strojním nebo elektrotechnickým.
- (4) Obsluha plovoucího drapákového rypadla musí mít též průkaz jeřábníka.

§ 131

Nové typy těžebních zařízení na plovoucích strojích

Nový typ těžebního zařízení na plovoucím stroji může být používán za podmínek určených zvláštním předpisem ^{pozn.52)}.

§ 132

Provoz těžebního zařízení

- (1) Těžební zařízení může být provozováno jen tehdy, je-li vzdálenost nejbližší části plovoucího stroje od břehu větší než výška řezu nad hladinou vody určená technologickým postupem.
- (2) Při těžbě v blízkosti břehu je povinen pracovník, který řídí těžební zařízení stále pozorovat plošinu břehu a zajišťovat náznaky případného sesuvu. V případě ohrožení je povinen zastavit těžení a s plovoucím strojem se přemístit na bezpečné místo.
- (3) Při rychlosti větru nad $17 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ je obsluha povinna zastavit těžební zařízení.

§ 133

Plovoucí pásové dopravníky

- (1) V místech kloubového spojení plovoucího pásového dopravníku musí být v koncových polohách pružné dorazy. Musí být zajištěno, aby sklon plovoucího pásového dopravníku zajišťoval bezpečnou dopravu suroviny na břeh i při poklesu hladiny vody.
- (2) Plovoucí pásový dopravník musí být vybaven obslužnou plošinou, umístěnou na druhé straně, než je průchozí lávka.
- (3) Obslužná plošina musí být provedena z podlahových roštů.

ODDÍL PÁTÝ

ENERGETICKÁ A OSTATNÍ ZAŘÍZENÍ

§ 134

Kompresory pro výrobu stlačeného vzduchu

- (1) Organizace je povinna určit technika odpovědného za stav a řízení provozu kompresorů.
- (2) Mezi kompresorem a vzdušníkem nebo tlakovzdušným rozvodem musí být uzavírací armatura.
- (3) Mezi uzavírací armaturou a pístovým nebo šroubovým kompresorem musí být pojistný ventil a u turbokompresoru nebo rotačního kompresoru zpětná klapka a přepouštěcí ventil.
- (4) Turbokompresor musí mít zařízení, které upozorní obsluhu na nedovolené zvýšení teploty stlačeného vzduchu za strojem a teploty oleje a na pokles tlaku oleje. Ke sledování teploty stlačeného vzduchu musí být na vhodných místech teploměry.
- (5) U víceúhňového pístového kompresoru musí být na výtlačné straně každého stupně tlakoměr a pojistný ventil.
- (6) Pojistný ventil musí být nastaven tak, aby po jeho otevření nemohlo nastat překročení přípustného provozního tlaku při jmenovitém výkonu kompresoru o více než 10 %. Funkci pojistného ventilu je obsluha kompresoru povinna kontrolovat nadlehčením nejméně jednou za týden, technik odpovědný za stav a řízení provozu kompresorů přetlakem nejméně jednou za rok při použití kontrolního tlakoměru.
- (7) Na výtlačné straně kompresoru musí být tlakoměr a teploměr.
- (8) Vzduch nasávaný kompresorem musí být filtrován. Filtry musí být z nehořlavého materiálu.
- (9) Nejvyšší teplota stlačeného vzduchu měřená v prostoru výtlačné příruby kompresoru nesmí překročit 180 stupňů Celsia. U kompresorů s příkonem do 75 kW může organizace povolit zvýšení teploty do 220 stupňů Celsia.
- (10) Voda používaná ke chlazení kompresoru, v mezistupňovém chladiči a dochlazovači nesmí obsahovat hořlavé toxické látky ani mechanické nečistoty. Při vyšším obsahu látek způsobujících tvrdost vody musí být voda chemicky upravena. Nejvyšší dovolená teplota chemicky neupravené vody je 40 stupňů Celsia.
- (11) Průtok chladící vody kompresorem musí být kontrolován.
- (12) Obsluha je povinna vypouštět kondenzovanou vodu a olej z mezistupňového chladiče, odlučovače, dochlazovače a vzdušníku ve lhůtách, určených provozní dokumentací.
- (13) U kompresoru o výkonu nad $1000 \text{ m}^3\cdot\text{h}^{-1}$ musí být sledován tlak na každém stupni, teplota vystupujícího stlačeného vzduchu, tlak oleje, teplota chladící vody na vstupu a výstupu a provozní údaje hnacího zařízení. Zjišťované údaje musí být zaznamenány nejméně jednou za 2 hodiny, pokud nejsou měřeny a zaznamenány automaticky. U ostatních kompresorů určí provozní dokumentace druh sledovaných údajů, lhůty zjišťování a způsob jejich záznamů. Sledované údaje nemusí být zaznamenávány, pokud kompresor splňuje požadavky § 71.
- (14) U kompresoru, který splňuje požadavky § 71, je určený pracovník povinen kontrolovat funkci automatiky a provozně zabezpečovacího systému ve lhůtách a způsobem určeným provozní dokumentací.
- (15) Jednotlivé části kompresoru a jeho příslušenství mohou být demontovány jen tehdy, není-li v nich přetlak.

§ 135

Odlučovače, dochlazovače, vzdušníky a jejich spojovací potrubí

- (1) Za objemovým kompresorem nebo skupinou propojených objemových kompresorů musí být zabudován odlučovač kondenzované vody a oleje a vzdušník, případně i dochlazovač. Odlučovač, vzdušník a dochlazovač musí mít v nejnižším místě výpust.
- (2) Odlučovač a dochlazovač musí být nejméně jednou za rok vyčištěn. Vzdušník a příslušná spojovací potrubí musí být čištěny nejméně jednou za 3 roky.
- (3) Pokud je mezi objemovým kompresorem a vzdušníkem potrubí o průměru větším než 200 mm, musí být kontrolováno nejméně jednou za rok; při tloušťce usazeniny nad 2 mm musí být potrubí vyčištěno.

§ 136

Tlakovzdušný rozvod

- (1) Těsnění potrubí mezi kompresorem a vzdušníkem a tam, kde je teplota stlačeného vzduchu vyšší než 60 stupňů C, musí být z nehořlavého materiálu. Porušené těsnění musí být neprodleně vyměněno.
- (2) Na nejnižších místech hlavního vzduchovodu a podle potřeby i u odboček ke spotřebičům musí být vestavěny odlučovače, ze kterých musí být kondenzovaná voda a olej vypouštěn.
- (3) Hadice a její spoje s potrubím a zařízením musí odpovídat nejvyššímu dovolenému pracovnímu přetlaku a musí být kladena tak, aby netvořila ostré ohyby. Před připojením k zařízení musí být hadice profouknuta stlačeným vzduchem.
- (4) Hadice pro přívod stlačeného vzduchu do pohyblivého stroje musí být zajištěna proti vytržení ze spoje.
- (5) Práce na tlakovzdušném rozvodu pod tlakem je zakázána. Při práci na tlakovzdušném rozvodu musí být příslušné uzavírací armatury zabezpečeny proti nežádoucímu otevření.
- (6) Profukují-li se stlačeným vzduchem trubky, hadice, nástavce nebo jiné součásti, musí se postupovat tak, aby nikdo nebyl ohrožen.
- (7) Organizace musí mít mapu tlakovzdušného rozvodu s vyznačením délek a světlostí potrubí a rozmístění tlakových nádob a armatur. V kompresorovně musí být schéma tlakovzdušného rozvodu mezi kompresorem a vzdušníkem.

§ 137

Vzduchové a plynové motory

Vzduchové a plynové motory musí mít zajištění proti vniknutí cizích těles do motoru a proti překročení jmenovitých otáček.

§ 137a

Dopravní návěští a předvěští

- 1) K zabezpečení dopravní cesty s dopravou lokomotivou musí být v místech určených touto vyhláškou zřízena návěští, případně předvěští.
- 2) Tvar, popis a barevné provedení dopravních návěští se provede podle přílohy č. 2, rozměry a úprava jednotlivých návěští včetně tvaru a umístění symbolů podle přílohy č. 3.
- 3) Dotykové předvěští (např. zavěšené řetězy nebo pásy) se zřídí tam, kde prostředí a podmínky znemožňují dobrou viditelnost nebo rozlišitelnost návěští nebo v místě vjezdu do zúžených průřezů dopravní cesty. Dotykové předvěští se zřizuje nejméně ve dvou párech vzdálených od sebe 2 až 3 m o šířce shodné s šířkou lokomotivy, vozu pro dopravu osob apod.
- 4) Návěšť "Výstraha" se umístí
 - a) v místech vjíždění vlaku do koncové stanice, náraziště a jiných manipulačních prostorů,
 - b) před průjezdem vlaku seřadištěm vozů, překládací stanicí a násypným zařízením,
 - c) v místech, kde se na dopravní cestě pracuje, a to s ohledem na délku brzdné dráhy vlakové soupravy.
- 5) Návěšť "Snížený průřez" nebo "Zúžený průřez" musí být umístěna tam, kde není dodržen průřez dopravní cesty, zejména před hrázovými nebo větrnými dveřmi, případně přímo na nich a v místech násypného zařízení.
- 6) Návěští označující křižovatku tratí, výhybku, zatáčku, nástupní a výstupní stanici musí být umístěny před dopravními místy určenými dopravním řádem. Zaměstnavatel stanoví, které výhybky a zatáčky musí být s ohledem na bezpečnost a plynulost provozu označeny.
- 7) Návěšť "Dávej varovné signály" musí být umístěna tam, kde se vykonává práce na dopravní cestě, ve vzdálenosti určené dopravním řádem.
- 8) Návěšť "Zákaz vjezdu" uzavírá dopravní cestu nebo její úsek pro jakýkoli způsob dopravy. Ve spojení s příslušnou tabulkou s textem může také omezit provoz na této dopravní cestě jen pro určený (vymezený) způsob dopravy.
- 9) Návěšť "Námezník" se umístí na seřadišcích vozů kolejové dopravy, v překládacích stanicích a na kolejích určených k odstavování vozů.
- 10) Návěšť "Zrušení předcházejících návěští" vymezuje konec příkazů, výstrahy a zákazů daných návěšti č. 1 a 5 podle přílohy č. 2.
- 11) Návěští pro trolejovou dopravu se umístí na zařízení trakčního vedení.

§ 138

Kompresory na zemní plyn a jejich rozvodná potrubí

Pro kompresory na zemní plyn a jejich rozvodná potrubí platí obdobně § 134 až § 136 s tím, že těsnění rozvodného potrubí musí být z nehořlavého materiálu a kompresory musí být dále vybaveny

- a) automatikou, která zamezí překročení nejvyššího provozního tlaku na vstupní straně a poklesu provozního tlaku na výstupní straně pod určenou mez,
- b) kryty z nehořlavého materiálu,
- c) automatickým hasicím zařízením.

§ 139

Kotle a jejich příslušenství

- (1) Kotle na plynná a kapalná paliva musí být zajištěny tak, aby došlo k samočinnému přerušení přívodu paliva do hořáků při nedovolené změně provozního tlaku paliva a spalovacího vzduchu.
- (2) Kotel s umělým tahem vytápěný plynem, kapalným palivem nebo uhelným práškem musí být vybaveny bezpečnostním zařízením, které při nedovolené změně v dodávce paliva nebo při přerušení tahu spalin samočinně zastaví i přívod paliva do hořáku.
- (3) Hořák kotle pro spalování plynu nebo kapalného paliva musí být vybaven hlídačem plamene a kotel s hořákem pro spalování uhelného prášku zařízením pro zabezpečení stabilního hoření.
- (4) Dvířka topeniště a nahlížecího otvoru do topeniště musí být za provozu kotle zajištěna proti otevření způsobenému přetlakem ve spalovacím prostoru.
- (5) Přívod napájecí vody musí být proveden tak, aby nezpůsobil rychlé ochlazování stěn tlakového celku.
- (6) Kotel s mechanickým roštem nebo s práškovým topením musí být vybaven bezprašným odpopelňovacím zařízením.
- (7) Odpopelňovací zařízení může být opravováno, jen je-li zařízení mimo provoz a jen za stálého dozoru.
- (8) Kontrolní dvířka u odpopelňovačů se nesmějí otevřít, pokud není uzavřen uzávěr ve svodkách.
- (9) Kotel umístěný mimo kotelnu musí být zabezpečen proti manipulaci nepovolanými osobami.

§ 140

Parní kotle

- (1) Parní kotel musí být vybaven
 - a) alespoň jedním tlakoměrem s vyznačením nejvyššího dovoleného přetlaku, vodní smyčkou a trojcestným kohoutem nebo ventilem,
 - b) nejméně jedním přímým vodoznakem s označením nejnižší přípustné hladiny vody v kotli (mimo průtočný kotel),
 - c) přetlakovým pojistným zařízením,
 - d) plnicí a vypouštěcí armaturou,
 - e) nepájecím zařízením,
 - f) odvzdušňovací armaturou.
- (2) Zařízením uvedeným d odstavci 1 písmeno b) a d) nemusí být vybaveny kotle na plynná a kapalná paliva, která mají trvalou kapalinovou náplň vzduchotěsně uzavřenou v kotlovém tělese.

§ 141

Kapalinové kotle

- (1) Kapalinový kotel musí být vybaven
 - a) otevřenou expanzní nádobou nebo jiným pojistným zařízením,
 - b) plnicí a vypouštěcí armaturou,
 - c) u kotlů se jmenovitým výkonem nad 50 kW i teploměrem a tlakoměrem.
- (2) Kotel musí být vybaven zařízením, které samočinně vyloučí překročení nejvyšší přípustné teploty kapaliny; kotel s ručním příkládáním musí být pro tento účel vybaven signalizací nebo musí mít stálou obsluhu.
- (3) Odvzdušňovací a přepadové potrubí expanzní nádoby nesmí vyúšťovat do venkovního prostoru.

§ 142

Práce uvnitř kotlů

- (1) Před vstupem pracovníků do kotle musí být kotel bezpečně odpojen od sousedních kotlů a odběrného potrubí; ostatní potrubí ústící do kotle musí být uzavřena a zajištěna.
- (2) Prohlídky a práce v kotli nebo topeništi musí být prováděny za stálého dozoru pracovníkem vně kotle. Před uzavřením vík, dvířek apod. a před uvedením do činnosti je nutno se přesvědčit, zda v kotli nebo topeništi nikdo není.
- (3) Před vstupem do tlakového celku kotle nebo topeniště musí být prověřeno, zda jsou tyto prostory dobře vyvětrány a vyprázdněny a zda v topeništi nehrozí pád struskových nebo popelových nánosů, případně zdiva.
- (4) Na části kotelního zařízení, ve kterém se pracuje, musí být umístěny bezpečnostní tabulky.

§ 143

Kotelny

- (1) V kotelně musí být provozní řád a schéma napájecího a parního potrubí, případně potrubí na přívod paliva s vyznačenými délkami a světlostmi potrubí.
- (2) Do kotelny musí být zajištěn dostatečný přívod vzduchu pro spalování a větrání.
- (3) Na dveřích do kotelny musí být bezpečnostní tabulky.
- (4) Kotelny s půdorysnou plochou větší než 150 m² musí mít 2 únikové cesty, z nichž jedna musí vést přímo do volného prostoru.
- (5) Popelna musí být vybavena přívodem vody ke škvárovým a popelovým výsypkám a těsnými uzávěry na škvárových a popelových výsypkách s bezpečným ovládním a musí být dostatečně větrána.

§ 144

Potrubí na horkou vodu a páru

- (1) Pro potrubí na horkou vodu a páru platí § 74 s těmito doplňky:
 - a) potrubí musí být uloženo a vedeno tak, aby se mohlo přizpůsobovat změnám teploty,
 - b) musí být zabráněno popálení osob o potrubí.
- (2) Práce na potrubí, v němž je horká voda nebo pára, je zakázána. Při práci na potrubí musí být příslušné uzavírací armatury zabezpečeny proti nežádoucímu otevření.
- (3) Užívá-li se páry nižšího tlaku než je v parním kotli, musí být do potrubí zabudován redukční ventil a do části potrubí s nižším tlakem pojistný ventil, který odpovídá nejvyššímu pracovnímu tlaku v této části potrubí. Způsob a lhůty kontrol redukčního a pojistného ventilu určí provozní dokumentace.
- (4) Na vhodných místech parního potrubí musí být zabudován odlučovač vody.

§ 145

Vrtačky a vrtací kladiva

Při používání vrtačky a vrtacího kladiva je zakázáno

- a) usměrňovat rukou vrták nebo vrtanou tyč,
- b) používat elektrický pohon k otáčení vrtáku, který uvízl ve vývrtnu,
- c) vrtání s vyfukováním vrtné drtě a měli bez zneškodňování prachu,
- d) odpojovat protiprašné zařízení.

ČÁST SEDMÁ CHŮZE, DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ

DÍL PRVNÍ CESTY PRO CHŮZI A DOPRAVU

§ 146

Cesty pro chůzi

- (1) Cesty pro chůzi jsou cesty v lomu a ostatní místa, která jsou pro chůzi určena.

- (2) Cesty pro chůzi musí být bez překážek, odvodněny a udržovány tak, aby chůze po nich byla bezpečná. Cesty s úklonem větším než 30 stupňů musí být vybaveny držadly a stupadly, případně schody.
- (3) Chodit jinými cestami než cestami pro chůzi mohou jen dozorčí orgány a ostatní technici (§ 7 odst.5)) a ti pracovníci, kteří k tomu dostali od dozorčího orgánu příkaz. Na dopravní cestě se nesmí zdržovat déle než je nezbytně nutné. Před setkáním s jedoucím vozidlem jsou povinni včas ustoupit do průchodu na dopravní cestě (§ 147) nebo na jiné bezpečné místo.
- (4) Mezi vozidly je dovoleno procházet jen když stojí a je mezi nimi ve směru možného pohybu vzdálenost nejméně 2 m.
- (5) Cesty určené pro odchod pracovníků z míst ohrožených havárií (záchranné cesty) musí být označeny s udáním směru ústupu.
- (6) Cesty pro chůzi ve výšce větší než 1,5 m a cesty podél nebezpečných prohlubní musí mít na volných stranách zábradlí. Zábradlí musí být pevné a dobře zakotvené. Vrchní madlo musí být upevněno ve výšce 1,1 m. Není-li k ohrazení použito zábradlí s plnou stěnou (plech, pletivo, pažení s mezerami nejvíce 0,2 m apod.), musí být přibližně v polovině výšky upevněna další podélná tyč.
- (7) Jestliže cesta pro chůzi vede nad jinou cestou nebo místem, kde se mohou zdržovat pracovníci, musí mít u podlahy ochrannou lištu o výšce nejméně 0,1 m, není-li pádu předmětů z ní zabráněno jinak.
- (8) Otvory a prohlubně na cestách pro chůzi musí být zakryty nebo jinak zajištěny tak, aby do nich nemohly spadnout osoby nebo předměty.

§ 147

Rozměry cest pro chůzi, přechody a průchody na dopravních cestách

- (1) Cesty pro chůzi musí mít průřez o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,75 m.
- (2) Má-li se současně s chůzí dopravovat lanem, musí být pro chůzi zřízeno zvláštní oddělení s průřezem o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 1 m, které musí být oddělené od dopravní cesty tak, aby nemohlo dojít k ohrožení pracovníků vozidly nebo nákladem.
- (3) Průchody mezi stabilními stroji musí mít průřez o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,6 m.
- (4) Průchody na dopravních cestách vybavených kolejovou tratí musí být o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,6 m na jedné straně tratě, u vícekolejové trati po obou stranách dopravní cesty. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro průchody na dopravních cestách vybavených kolejovou tratí o rozchodu 900 a 1 435 mm.
- (5) Přechody přes dopravníky musí být provedeny podle zvláštního předpisu. ^{pozn.53)}
- (6) Místa zmenšených průřezů na cestách pro chůzi musí být výrazně označena.

§ 148

Mosty, rampy, ochozy, lešení a žebříky pro chůzi

- (1) Mosty, rampy, ochozy a lešení pro chůzi musí mít pevnou a pevnou podlahu a musí být technicky řešeny na největší předpokládané zatížení.
- (2) Mosty, rampy, ochozy a lešení musí být kontrolovány v určených lhůtách.
- (3) Žebřík musí být zajištěn proti podklouznutí nebo převážení. Horní výstupní otvor nebo plošinu musí přesahovat nejméně 1,1 m nebo musí být do této výšky pevná madla. Za příčlemi musí být volný prostor nejméně 0,18 m.
- (4) Použití převislého žebříku nebo žebříku jako přechodového můstku je zakázáno.
- (5) Žebříky se nesmí používat na vynášení nebo snášení břemen o hmotnosti větší než 20 kg.
- (6) Na témže žebříku nesmí vystupovat nebo sestupovat současně 2 nebo více pracovníků.
- (7) Je-li třeba žebřík nastavit, musí být obě části bezpečně spojeny. V místě spojení nesmí být sklon žebříku ani vzdálenost mezi příčlemi měněna.

§ 149

Dopravní cesty

- (1) Dopravní cesty jsou cesty v lomu a ostatní místa, která jsou určena pro dopravu osob, strojů nebo hmot. Za vodorovné se považují dopravní cesty s úklonem do 35 mm.m⁻¹. S větším úklonem až do 45 stupňů včetně jsou dopravní cesty úklonné.
- (2) Dopravní cesty musí být udržovány a značeny tak, aby odpovídaly provozním podmínkám a přeprava po nich byla vždy bezpečná.
- (3) Dopravní cesty, které se křížují nebo sbíhají, musí být vybaveny zabezpečovacím zařízením nebo musí být určena taková opatření, aby nemohlo dojít ke srážce. Zabezpečovací zařízení musí být konstruováno tak, aby i při poruše byla zajištěna bezpečnost práce a provozu.
- (4) Prochází-li dopravní cesta nad jinou cestou nebo pracovištěm, musí být zajištěno, aby nikdo nebyl ohrožen dopravními prostředky, padajícími hmotami nebo předměty.

- (5) Na dopravních cestách s nepřetržitou dopravou, přes které je nutno přecházet, musí být zařízeny přechody (můstky, podchody apod.).
- (6) Dopravní cesty, které se nesmí používat k chůzi v době přepravy, musí být na místech přístupu k nim označeny zákazem vstupu nebo musí být vstupu do nich zabráněno jiným způsobem.
- (7) Na dopravních cestách s dopravou lanem se v době přepravy nesmí zdržovat pracovníci, pokud tato cesta neodpovídá požadavkům § 147 odst.2).

§ 150

Dopravní cesty s kolejovou tratí

- (1) Před zavedením strojní dopravy musí být kolejová trať znivelována. Lhůty dalších nivelací musí být určeny podle stavu dopravní cesty.
- (2) Konec kolejové tratě musí být zabezpečen proti ujetí vozidel. Kolejové tratě určené pro strojní dopravu musí být označeny tabulkami nebo návěstími.
- (3) Jazyky výhybky při strojní dopravě nesmí být rovné a musí být v krajních polohách zajištěny závažím výměníku, pružinou nebo jiným způsobem. Dálkově ovládaná výhybka musí mít optickou kontrolu polohy. Výhybka nesmí být umístěna na přejezdu kolejové tratě.
- (4) Správná poloha točnic a přesuven musí být zajistitelná. Na tratích se strojní dopravou se nesmí používat plošiny, točnice ani přesuvny.
- (5) Na místech, kde jsou důlní vozy tlačeny do oblouku kolejové tratě posunovači nebo jiným zařízením a kde by mohly vykolejit, musí být vnitřní strana oblouku koleje vybavena vodící lištou.
- (6) Odstavce 3 až 5 neplatí pro kolejové tratě o rozchodu 900 a 1 435 mm. ^{pozn.54)}

§ 151

Umístění kolejových tratí a prostor pro obsluhu

- (1) Mezi nejširšími částmi míjejících se vozidel na souběžných kolejových tratích musí být mezera nejméně 0,2 m.
- (2) Mezera mezi objekty, zařízením nebo uloženými předměty a obrysem největšího vozidla včetně nákladu musí být nejméně 0,25 m.
- (3) Na dopravních cestách s kolejovými tratěmi, kde všechny tratě bývají zaplněny důlními vozy a kde se důlní vozy spojují nebo rozpojují ručně musí mít každá kolejová trať na jedné straně prostor pro obsluhu o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,6 m.
- (4) Kolejové tratě o rozchodu 900 a 1435 mm musí být umístěny podle zvláštních předpisů ^{pozn.54)}.

§ 152

Zabezpečení úklonné dopravní cesty s kolejovou tratí při dopravě lanem

- (1) Na úklonné dopravní cestě s kolejovou tratí při dopravě lanem, kromě dopravy podstavníkem, musí být pohyblivé závory pod zhlavím, na úpatí a na místech připojování a odpojování vozů k lanu.
- (2) Závora pod zhlavím musí být umístěna tak daleko od zhlaví, aby při zavřené závoře mohly být na úklonnou kolejovou trať spuštěny všechny současně dopravované vozy. Umístění ostatních závor určí dopravní řád.
- (3) Závora pod zhlavím musí být ovladatelná jen ze stanoviště obsluhy vrátku nebo pohonné stanice. Obsluha musí mít volný výhled na místo připojování a odpojování vozů. Jestliže výhled na toto místo není možný, musí být mezi místem připojování a odpojování vozů a stanovištěm obsluhy zajištěn vhodný způsob dorozumění. Ostatní závory ovládají určené pracovníci.
- (4) Na úpatí musí být pro obsluhu zřízen úkryt, ze kterého je možné dávat návěstí.
- (5) Na úklonné dopravní cestě s kolejovou tratí při dopravě lanem, kromě dopravy podstavníkem, se musí používat samočinně působící záchytné zařízení. Od tohoto požadavku lze upustit, jestliže lano a všechna spojovací zařízení vykazují nejméně desetinasobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu vrátku nebo pohonné stanice. Záchytné zařízení svým provedením musí zajistit zachycený vůz proti převržení nebo vykolejení.
- (6) Při dopravě v úklonu větším než 15 stupňů musí být vozy vybaveny pojistným zařízením proti převracení.
- (7) Náraziště s podstavníkovou dopravou musí být vybaveno ochranným zařízením, kterým se zamezí vsunutí vozů na úklonnou dopravní cestu dříve, než je podstavník přistaven a zajištěn proti pohybu. Na podstavníku musí být aretační zařízení pro vozy.

§ 153

Dopravní cesty s dopravníky

- (1) Dopravníky na dopravních cestách musí být umístěny podle zvláštního předpisu. ^{pozn.53)}
- (2) Mezera mezi nejvíce vyčnívajícím okrajem vozidla kolejové dopravy a konstrukcí dopravníku musí být nejméně 0,2 m.

§ 154

Dopravní cesty pro stavební stroje, motorová vozidla a motorové vozíky

- (1) Mezera mezi objekty, zařízením nebo uloženými předměty a obrysem stavebního stroje, motorového vozidla, motorového vozíku nebo přepravovaného nákladu musí být nejméně 0,6 m. Nejsou-li řidič nebo přepravované osoby chráněny konstrukcí stroje, musí být mezera zachována i od těchto osob.
- (2) Opatření na zajištění bezpečnosti osob před couvajícími stroji určí dopravní řád.
- (3) Výsypná místa musí být chráněna proti přejetí stroje do výsypu (zarážkou, zvýšeným okrajem sýpu apod.) a za tmy nebo snížené viditelnosti osvětlena. Plocha okolo výsypného místa nesmí mít spád k výsypnému místu.

§ 155

Dopravní cesty pro dopravu samospádem

- (1) Skluzy a spádová potrubí musí být zhotoveny, upevněny a navzájem spojeny tak, aby nedocházelo k jejich výkyvům a ucpávání dopravovanými hmotami.
- (2) Otvor pro přísun hmot do skluzu, spádového potrubí a zásobníku, musí být vybaven zařízením umožňujícím zastavení přísunu hmot. Vypouštěcí otvor skluzu, spádového potrubí a zásobníku musí mít spolehlivý uzávěr.
- (3) Zařízení pro dopravu samospádem musí být upraveno tak, aby neohrožovalo pracovníky pádem hmot.
- (4) Stanoviště obsluhy zařízení pro dopravu samospádem musí být za snížené viditelnosti osvětleno a umístěno tak, aby obsluha nebyla ohrožena dopravovanými hmotami.

§ 156

Prohlídky dopravních cest

- (1) Dopravní cesty a jejich vybavení jsou povinni pravidelně prohlížet určené pracovníci. Při prohlídkách musí být také ověřena funkce návěštního a zabezpečovacího zařízení. Lhůty, způsob a rozsah prohlídek určí dopravní řád.
- (2) Dopravní cesta a její vybavení musí být také prohlédnuty před zahájením přepravy v místě, kde došlo k mimořádné události, a po takové práci, která by mohla ovlivnit bezpečnost dopravy.

DÍL DRUHÝ

DOPRAVA

§ 157

Ruční doprava

- (1) Ruční doprava důlními vozy je povolena na vodorovných opravních cestách; na úklonných dopravních cestách je ruční doprava povolena při úklonu do 50 mm.m⁻¹ do vzdálenosti 50 m, při větším úklonu, nejvíce 85 mm.m⁻¹, jen do vzdálenosti 20 m.
- (2) Vozit se na důlním voze, chodit při dopravě před ním nebo jej nechat volně jet je zakázáno.
- (3) Důlní vozy mohou být přepravovány pouze jednotlivě. Vzdálenost mezi jednotlivě přepravovanými důlními vozy mimo plnicí a výsypné stanice musí být nejméně 20 m.
- (4) Důlní vůz se může pouze tlačit. Při přepravě do svahu se může pouze táhnout.
- (5) Jednotlivé důlní vozy nebo části rozpojené soupravy mohou být od sebe odtlačovány pouze jsou-li v klidu, a to jen pákou nebo uchopením ze strany.

§ 158

Strojní doprava

- (1) Zavedení strojní dopravy hmot schvaluje určený pracovník. Zavedení dopravy osob schvaluje závodní lomu nebo závodní nebo jím pověřený pracovník.
- (2) Organizace je povinna určit technika nebo techniky odpovědné za řízení montáže, provozu a údržby zařízení jednotlivých druhů strojní dopravy. Tito pracovníci musí mít nejméně úplné střední odborné vzdělání strojního směru a nejméně dvouletou praxi.
- (3) Pro tratě, pro které platí zvláštní předpis ^{pozn.54)}, neplatí ustanovení odstavců 1 a 2 § 128, § 129, § 159 až § 163, § 168 odst.1) a § 171.

§ 159

Dopravní řád

- (1) Pro strojní dopravu organizace vydá dopravní řád, který musí určit
 - a) dopravní cesty, stroje a zařízení,
 - b) značení dopravních cest (značky před sníženými místy, výhybkami, křižovatkami, nebezpečnými místy apod.) a umístění návěštního zařízení,
 - c) místa pro nakládání, vykládání a překládání hmot, seřazování, couvání a odstavování vozidel apod.,
 - d) dovolenou zátěž jednotlivých dopravních zařízení,
 - e) dovolenou rychlost přepravy,
 - f) pokyny pro připojování a odpojování vozidel a jejich zajištění proti nežádoucímu pohybu, případně pro nakládání, vykládání a překládání hmot,
 - g) způsob a použití návěští, jejich význam a způsob dorozumívání obsluh,
 - h) bezpečnostní a provozní pokyny (pro současnou přepravu, chůzi při současné přepravě, pro přepravu náradí a předmětů, dopravu bez průvodčího apod.),
 - i) opatření při přepravě výbušnin,
 - j) opatření při přepravě břemen nadměrné hmotnosti nebo rozměrů a při nehodách na dopravní cestě,
 - k) lhůty, způsob a rozsah prohlídek dopravních cest a jejich vybavení,
 - l) rozsah prohlídek dopravního zařízení před zahájením přepravy.
- (2) Dopravní řád pro dopravu osob musí dále určit
 - a) cesty pro přepravu osob,
 - b) rozmístění nástupišť,
 - c) dobu vymezenou pro přepravu osob na pracoviště a zpět,
 - d) pravidla chování osob při přepravě,
 - e) počet současně přepravovaných osob a rychlost přepravy,
 - f) podmínky pro současnou přepravu náradí a předmětů.
- (3) Dopravní řád musí být vyvěšen na stanovištích obsluhy, v remízách, garážích a na odstavných místech.³

§ 160

Povinnosti řidiče

- (1) Řidič je povinen ovládat vozidlo ze svého stanoviště. Z jedoucího vozidla nesmí sestoupit.
- (2) Vozidlo nesmí zůstat na dopravní cestě bez dozoru, není-li zajištěno proti uvedení do pohybu.
- (3) Řidič je povinen při jízdě sledovat dopravní cestu. Hrozí-li nebezpečí, musí snížit rychlost jízdy nebo zastavit. Pokud řidič potká pracovníky, kteří nemají možnost ustoupit do bezpečí, nebo má-li na dopravní cestě překážku, je povinen včas zastavit. V jízdě může pokračovat až tehdy, přesvědčí-li se, že další jízdou nikoho neohrozí.
- (4) Řidič vozidla je povinen dát výstražné znamení před vjezdem do nepřehledných zúžených míst. Před těmito místy a při manipulaci na seřadišti, v nakládací, vykládací a překládací stanici je povinen včas přiměřeně snížit rychlost.
- (5) Řidič nesmí přenechat řízení vozidla jiné osobě s výjimkou osob, které zaučuje z příkazu organizace. Řidič může dovolit spolujízdu pracovníka jen u těch dopravních prostředků, které jsou k tomu uzpůsobeny výrobcem.
- (6) Při rozjíždění je řidič povinen uvádět vozidla soupravy do pohybu pozvolna a plynule.
- (7) Jde-li průvodčí nebo pracovník určený k manipulaci s vozidly vedle jedoucí soupravy, je řidič povinen jet nejvýše rychlostí jeho chůze a musí ho sledovat.
- (8) Řidič vozidla s elektrickým pohonem je povinen před manipulací s trolejovým sběračem nebo před připojením nebo odpojením přívodního kabelu vypnout hlavní vypínač vozidla.
- (9) Vyřazovat blokovací prvky a brzdít protiproudem s výjimkou nouzového brzdění je zakázáno.

§ 161

Návěští zařízení

- (1) Návěští zařízení musí být při strojní dopravě zařízení, jakmile se obsluha dopravního zařízení nemůže spolehlivě dorozumět s pracovníky zúčastněnými na dopravě. Při dopravě dopravníky musí být návěštní zařízení zřízeno vždy, jsou-li dopravníky delší než 15 m a jejich provozem mohou být ohroženi pracovníci.
- (2) Návěštní zařízení musí být provedeno a umístěno tak, aby bylo spolehlivé a jeho ovládání nebylo spojeno s nebezpečím. Současně musí být zajištěna rozlišitelnost návěští pro více způsobů dopravy na jedné dopravní cestě.

- (3) U dvojité pohonné stanice se musí zvuková návěští výrazně lišit.
- (4) U návěštního zařízení musí být umístěny tabulky s významem určených návěští. Návěští "jedenkrát" může být používáno jen jako znamení k zastavení.
- (5) Obsluha dopravního zařízení je povinna před zahájením přepravy ve směně se přesvědčit o správné funkci návěštního zařízení.
- (6) Před zahájením přepravy lanem je obsluha povinna dát návěští na místo, kam se má přepravovat, a počkat na zpětné návěští.
- (7) Dopravní cesta s dopravou lanem musí být vybavena takovým návěštím, aby z kteréhokoliv místa dopravní cesty bylo možno dát návěští k zastavení dopravy. Po celé délce dopravní cesty musí být slyšitelné zvukové návěští upozorňující na zahájení přepravy.
- (8) Obsluha může uvést zařízení do chodu nejdříve po 5 sekundách a nejpozději do 30 sekund po obdržení návěští.

§ 162

Spojování a rozpojování vozidel

- (1) Ručně spojována a rozpojována mohou být jen stojící vozidla kolejové dopravy a jen po domluvě s pracovníkem, který by je mohl uvést do pohybu. Ruční rozpojování za pohybu vozidel je dovoleno jen tehdy, pokud je vhodným zařízením vyloučena nutnost nahýbání pracovníka mezi vozidla a možnost převrácení vozidla na pracovníka. V žádném případě nesmějí pracovníci vstupovat mezi důlní vozy nebo se mezi ně nahýbat.
- (2) Připojování a odpojování nekolejových přípojných vozidel musí být prováděno podle zvláštního předpisu ^{pozn.55}.

§ 163

Doprava osob

- (1) Po celé délce dopravní cesty musí být možný výstup z dopravního prostředku.
- (2) Mimo dobu vymezenou pro přepravu pracovníků na pracoviště a zpět mohou být osoby přepravovány jen za podmínek určených v dopravním řádu.
- (3) Před zahájením přepravy osob je řidič povinen se přesvědčit, zda na dopravní cestě nebyly zjištěny závady, případně zda zjištěné závady již byly odstraněny.
- (4) Nastupovat do soupravy a vystupovat z ní je dovoleno jen po zastavení soupravy.
- (5) Při jízdě se osoby nesmějí vyklánět z dopravního prostředku ani vystrkovat jakékoliv předměty. V dopravním prostředku jsou povinni zaujmout takovou polohu, aby žádná část jejich těla nepřesahovala obrys dopravního prostředku.
- (6) Podmínky pro dopravu osob lanem na úklonných dopravních cestách, jakož i způsob lhůty kontrol dopravních cest a jejich vybavení určí závodní lomu nebo závodní nebo jím pověřený pracovník.

§ 164

Doprava hmot a předmětů

- (1) Hmoty a předměty musí být na vozidlo ukládány tak, aby při nakládání, překládání, přepravě nebo vykládání nedošlo k jejich nežádoucímu pohybu.
- (2) Vykládané hmoty a předměty musí být ukládány tak, aby nezasahovaly do průjezdního průřezu dopravní cesty a současně nehrozilo nebezpečí jejich převrácení, sesutí nebo pádu.
- (3) Při ručním nakládání a vykládání musí být vozidlo zajištěno proti nežádoucímu pohybu. Na vozidlo v pohybu je zakázáno ručně nakládat a vykládat z něho jakékoliv hmoty nebo předměty, kromě sypkých hmot.
- (4) Ručně mohou být vyklápena pouze stojící vozidla zajištěná proti posunutí a převrácení.
- (5) Stoupat na vozidlo nebo jeho část při vyklápení je zakázáno.
- (6) Výklopná a samovýšpná vozidla musí být zajištěna tak, aby se při přepravě nemohla samovolně vyklopit nebo vyprázdnit a při vyklápení převrátit. Vyklápení a vyprazdňování vozidel musí být prováděno tak, aby hmotami nebyl nikdo ohrožen.
- (7) Při přenášení a přepravě uzavřených radioaktivních zářičů mohou být přítomny jen osoby, jejichž činnost je s touto přepravou spojena. Radioaktivní zářiče mohou být přepravovány jen v dopravních prostředcích k tomu určených.

§ 165

Doprava břemen nadměrné hmotnosti nebo břemen nadměrných rozměrů

- (1) Dopravu břemene nadměrné hmotnosti nebo břemene nadměrných rozměrů ručně nebo smykem a manipulaci s nimi smí vykonávat podle zpracované provozní dokumentace schválené závodním lomu jen pracovníci s nejméně dvouletou praxí při dopravě. Uvedený způsob dopravy se smí vykonávat jen za přítomnosti technického dozoru.
- (2) Strojní dopravu břemene nadměrné hmotnosti nebo břemene nadměrných rozměrů podle dopravního řádu schváleného závodním

lomu smí vykonávat jen pracovníci s nejméně dvouletou praxí při dopravě.

- (3) Před manipulací a dopravou břemene nadměrné hmotnosti nebo břemene nadměrných rozměrů musí určený pracovník prohlédnout zařízení určené k manipulaci a dopravě břemene nadměrné hmotnosti nebo břemene nadměrných rozměrů, zda odpovídá provozní dokumentaci a není poškozeno. Výsledek prohlídky zaznamená.
- (4) Před dopravou břemene nadměrné hmotnosti nebo břemene nadměrných rozměrů je povinen určený pracovník provést kontrolu průjezdnosti dopravní cesty. Výsledek kontroly zaznamená.
- (5) Provozní dokumentace podle odstavce 1 a dopravní řád podle odstavce 2 musí obsahovat závěry z posouzení dopravovaného břemene nadměrné hmotnosti nebo břemene nadměrných rozměrů a prvků dopravní cesty, zejména z hlediska únosnosti podkladu použitého k dopravě jako dopravní cesty, úklonu dopravní cesty, hmotnosti a rozměrů břemene, stability břemene s ohledem na polohu jeho těžiště při dopravě, posouzení potřebné ložní plochy dopravního prostředku a způsobu upevnění břemene, a to v takovém rozsahu, aby nemohlo dojít k nežádoucímu pohybu břemene, jeho sklopení nebo převrácení.
- (6) Tam, kde je prováděna doprava a manipulace s břemenem nadměrné hmotnosti nebo břemenem nadměrných rozměrů, nesmí být vykonávána žádná jiná činnost."

§ 166

Práce a odstraňování nehod na dopravních cestách

- (1) Pracoviště a místo nehody na dopravní cestě musí být po dobu trvání práce nebo odstraňování nehody označeno způsobem určeným v dopravním řádu. Označení musí být umístěno ve vzdálenosti umožňující bezpečné zastavení přijíždějících vozidel, a to na všech přístupech k pracovišti nebo místu nehody.
- (2) Při práci na dopravní cestě s trolejovým vedením musí být v provozní dokumentaci určena i opatření na ochranu před úrazem elektrickým proudem.
- (3) Práce na úklonné dopravní cestě se nesmí provádět, pokud vozidla (břemena) nebyla spolehlivě zajištěna proti ujetí nebo odstraněna z úklonné dopravní cesty. Za spolehlivé se nepovažuje zajištění jen lanem vrátku nebo lanem pohonné stanice.

§ 167

Zvedání vykolejených vozidel

- (1) Vykolejené vozidlo může být zvedáno a nakolejováno jen prostředky určenými v dopravním řádu.
- (2) Vykolejené vozidlo musí být zajištěno proti ujetí. Současně musí být zabráněno najetí dalšího vozidla na vykolejené vozidlo.

§ 168

Rychlost přepravy

- (1) Rychlost přepravy lokomotivami musí být určena podle technických podmínek lokomotivy a stavu kolejových tratí. Přitom musí být dodrženy požadavky § 128.
- (2) Rychlost přepravy lanem nesmí překročit $1 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ při dopravě nekonečným lanem, používá-li se k připojení vozů na lano zámků.
- (3) Rychlost přepravy při jiné strojní dopravě se řídí dopravním řádem (§ 159 odst.1 písm.e).

§ 169

Podmínky pro dopravu lanem

- (1) Lano musí být vedeno tak, aby se zabránilo jeho nadměrnému tření (o trať dopravní cesty apod.) a aby při připojování vozidel nebo při nahodilém průvěsu nemohlo zachytit jiná vozidla nebo ohrozit pracovníky.
- (2) Závora pod zhlavím může být otevřena teprve tehdy, jsou-li důlní vozy připojeny k lanu na úklonné dopravní cestě, lano nepjato a dáno zpětné návěští z místa, do kterého se přepravuje.
- (3) Ostatní závory mohou být otevřeny teprve těsně před průjezdem důlních vozů.
- (4) Závory mohou být otevřeny jen na dobu průjezdu.
- (5) Je-li na úklonné dopravní cestě nebo v jejím okolí pracoviště, které by mohlo být ohroženo ujetými důlními vozy nebo vymrštěným přepravovaným materiálem, může se přepravovat teprve tehdy, až když se pracovníci těchto pracovišť zdržují na bezpečném místě.

§ 170

Provoz vrátků a pohonných a vratných stanic pro dopravu lanem

- (1) Vrátky a pohonné a vratné stanice pro dopravu lanem musí být umístěny nebo chráněny tak, aby na ně nemohlo najet přepravované vozidlo, břemeno nebo vyrovnávací závaží.

- (2) Vrátek nebo pohonná stanice musí být bezpečně zakotveny způsobem určeným provozní dokumentací, přičemž bezpečnost ukotvení musí být nejméně 1,2 násobná vzhledem ke jmenovité pevnosti lana.
- (3) Navíjené lano nesmí být usměřováno rukou.
- (4) Užívá-li se dvoububnového vrtáku k přepravě jen jedním lanem, musí být druhé lano zajištěno na bubnu tak, aby jím nikdo nebyl ohrožen.
- (5) Na bubnu vrátka musí při přepravě zůstat nejméně 3 závity lana.

§ 171

Doprava lokomotivami

- (1) Doprava průmyslovými a důlními úzkorozchodnými lokomotivami je přípustná do úklonu, který je určen technickými podmínkami lokomotivy.
- (2) Za tmy nebo snížené viditelnosti musí být na přední čelní stěně lokomotivy rozsvícen reflektor s bílým světlem a na posledním vozidle soupravy nebo na zadní stěně lokomotivy, jede-li sama, červené světlo; je-li souprava lokomotivou tlačena, musí být vzadu na lokomotivě červené světlo a na čelní stěně prvního vozidla svítidlo s bílým světlem. Při posunu na seřadišti nemusí být světla měněna. Místo červeného světla lze použít jiný způsob označení konce soupravy schválený státní zkouškou.
- (3) Vozy s dlouhými břemeny nesmí být přepravovány bezprostředně za lokomotivou.
- (4) Pro současnou přepravu lokomotivami s jinou strojní dopravou musí být v dopravním řádu určena opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu.

§ 172

Doprava dopravníky

- (1) Dopravník může být zaplňován jen tak, aby nedocházelo ke spadávání přepravovaných hmot.
- (2) Současně s rubaninou nesmí být přepravován jiný materiál. Přeprava jiného materiálu musí být před zahájením oznámena všem pracovníkům, kteří by touto přepravou mohli být ohroženi.
- (3) Okolí pásových dopravníků musí být soustavně čištěno od napadaných hmot. V místech, kde hrozí nebezpečí zachycení pohyblivými částmi dopravníku nebo pád hmot z dopravníku, je čištění dopravníku a jeho okolí za chodu zakázáno; může však být prováděno určenými mechanizačními prostředky.
- (4) Je-li doprník v chodu, nesmí se na jeho konstrukci nikdo zdržovat.
- (5) Při rychlosti větru nad 17 m.s^{-1} musí být chod pásového dopravníku zastaven, pokud technické podmínky dopravníku neurčí jinak.
- (6) Odstavce 1 až 5 platí také pro dálkovou pásovou dopravu ^{pozn.56)}.

§ 173

Doprava samospádem

Hmoty v zásobníku a skluzu mohou být zvenku uvolňovány jen z bezpečného místa určeným způsobem.

DÍL TŘETÍ SKLADOVÁNÍ HMOT A MATERIÁLŮ

§ 174

Společná ustanovení

- (1) Umístění skládek a skladišť v ochranných pásmech musí být řešeno podle zvláštních předpisů ^{pozn.57)}.
- (2) Trvalé skladovací plochy musí být rovné, odvodněné, zpevněné a označené bezpečnostními tabulkami se zákazem vstupu nepovolných osob.
- (3) Skladovací prostor musí mít výšku odpovídající způsobu skladování a použité mechanizaci; prostor, kde se mají pracovníci pohybovat a pracovat, musí mít výšku nejméně 2,1 m.
- (4) Způsob skladování hmot a materiálů a šířka dopravních cest musí odpovídat používané mechanizaci.
- (5) Při skladování musí být zajišťován bezpečný přísun, ukládání a odebírání hmot a materiálů.
- (6) Skladovaný materiál musí být uložen tak, aby byla po celou dobu skladování zajištěna jeho stabilita.
- (7) Pracovníci, kteří mají pracovat v prostorech skladování, musí být obeznámeni s rozdělením skladovacích prostorů pro jednotlivé druhy hmot a materiálů a s podmínkami bezpečnosti práce a provozu při skladování.

Skladování sypkých hmot

- (1) Skládka vytěženého nerostu náchylného k samovznícení musí být dostatečně vzdálena od ústí vtažného důlního díla ^{pozn.1)} a od pracovišť se stálou obsluhou, nejméně však 60 m po převládajícím směru větrů. Umístění skládek jiných nerostů, případně zemin musí být řešeno s ohledem na možnost nepříznivého ovlivnění okolních pracovišť škodlivinami ze skládky.
- (2) Pro provoz skládky vytěženého nerostu, případně zemin, musí být vypracována provozní dokumentace, která určí bezpečnostní opatření pro přísun, ukládání, skladování a odebírání hmot, zajištění a pohyb strojů při práci na skládce a případná opatření proti samovznícení.
- (3) Sypké hmoty mohou být volně ukládány plně mechanizovaným způsobem do jakékoliv výšky, pokud jejich odebírání bude mechanizováno. Při odebírání hmot musí být zamezeno vytváření převisů. Vytvoří-li se stěna, musí být odběr upraven tak, aby výška stěny nepřesáhla 9/10 dovoleného dosahu nakládacího stroje.
- (4) Při ručním ukládání a odebírání mohou být sypké hmoty skladovány jen do výšky 2 m.
- (5) Odebírají-li se sypké hmoty ručně nebo mechanickou lopatou, musí být odběr upraven tak, aby nevznikaly převisy a výška stěny nepřesáhla 1,5 m.
- (6) Na skládce sypkých hmot se spodním odebíráním se pracovníci nesmí zdržovat v nebezpečné blízkosti odběrného místa.

Skladování materiálu

- (1) Zařízení skládek a skladišť, případně opěrné konstrukce musí být provedeny tak, aby umožňovaly ukládání, skladování a odebírání kusového materiálu, kapalin a obalů v souladu s požadavky výrobce, případně zvláštních předpisů ^{pozn.58)}.
- (2) Konstrukční prvky, které by při skladování na sebe těsně dolehly a nemají úchytné prvky, které by umožňovaly bezpečné uchopení, případně zavěšení (oka, držadla apod.), musí být uloženy na podklady; kulatina a vrstvené podklady nesmí být použity.
- (3) Kusový materiál pravidelných tvarů může být skladován ručně do výšky 2 m. Kusový materiál nepravidelných tvarů (kámen, nepravidelné tvarovky apod.) může být v pevné hranici rovnán ručně do výšky 1,5 m.
- (4) Oblé předměty (plechovky, láhve apod.) při zabezpečení stability mohou být ručně ukládány na sebe do výšky 2 m. Roury, trubky a kulatina musí být zajištěny proti sesunutí.
- (5) Pytle se sypkým materiálem mohou být ručně ukládány do výšky 1,5 m, při ukládání mechanizovaným způsobem do výšky 3 m. Okraje hromad musí být zajištěny pomocným zařízením (opěrou, stěnou apod.) nebo pytle uloženy v bezpečném sklonu a vazbě, u které nemůže dojít k sesunutí pytlů.
- (6) Nádoby s kapalinami musí být uzavřeny a uloženy tak, aby plnicí (vyprazdňovací) otvor byl vždy nahoře. Sudy a podobné nádoby mohou být ukládány nastojato jen v jedné vrstvě. Naležato mohou být ukládány ve více vrstvách za předpokladu, že jednotlivé vrstvy budou vzájemně stabilizovány, případně budou uloženy v konstrukci zabezpečující jejich stabilitu.
- (7) Otevřené nádrže musí být zajištěny proti pádu osob do nich.
- (8) Kyseliny a jiné nebezpečné látky musí být skladovány v obalech s označením druhu látky. Bezpečný způsob skladování určí organizace podle druhu obalu.
- (9) Upínání a odepínání vázacích prostředků při manipulaci s materiálem se provádí ze země nebo z bezpečných plošin nebo podlah tak, aby vázání nebylo prováděno ve větší pracovní výšce než 1,5 m. Upínat a odepínat vázací prostředky z povrchu skladovaného materiálu lze jen v případě, kdy je vyloučen samovolný pohyb skladovaného materiálu. Manipulace s materiálem je možná až poté, kdy se pracovník vzdálil na bezpečné místo.
- (10) Pro skladování a manipulaci s výbušninami, hořlavými kapalinami, jedy a jinými nebezpečnými látkami platí také zvláštní předpisy ^{pozn.59)}.
- (11) Organizace může skladovat radioaktivní zářiče jen v prostorách k tomu účelu schválených.

ČÁST OSMÁ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Přechodná ustanovení

- (1) Důlní díla, stavby, výsypky a zařízení uvedená do používání před nabytím účinnosti této vyhlášky se mohou používat za předpokladu, že vyhovují požadavkům obecně závazných právních předpisů platných v obě jejich uvedení do používání. Při rekonstrukci nebo generální opravě musí být tato důlní díla, stavby a zařízení uvedeny do souladu s touto vyhláškou, pokud při povolování těchto prací nebude určeno jinak.
- (2) Organizace přezkoumá svá opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu vydaná před nabytím účinnosti této vyhlášky a přízpůsobí je této vyhlášce do 6 měsíců od nabytí její účinnosti.
- (3) Povinnosti uvedené v § 76 odst.4) se musí plnit nejpozději od 1. ledna 1991 a v § 85 odst.5) nejpozději od 1. ledna 1993.

§ 178

Výjimky

- (1) Od ustanovení této vyhlášky je možné se odchýlit na nezbytnou dobu v případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně lidí nebo při likvidaci závažné provozní nehody (havárie), pokud budou provedena nejnutnější bezpečnostní opatření.
- (2) Kromě případů uvedených v odstavci 1 se může organizace od ustanovení této vyhlášky odchýlit se souhlasem Českého báňského úřadu a za podmínek jím stanovených na návrh závodního lomu nebo závodního doložených potřebnými náhradními opatřeními a doporučením příslušného orgánu společenské kontroly. Návrh se předkládá prostřednictvím obvodního báňského úřadu, a to jen v mimořádných případech a za předpokladu, že bude zajištěna bezpečnost práce a provozu.

§ 179

Platnost rozhodnutí vydaných podle dosavadních předpisů

Rozhodnutí orgánů státní báňské správy vydaná podle dosud platných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu zůstávají v platnosti, pokud orgán, který je vydal, nestanoví jinak.

§ 180

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1989.

Změna vyhláškou č. 434/2000 Sb. nabývá účinnosti dnem 1.1.2001

Předseda

Ing. Zíka v. r.

POZNÁMKY:

- 1) § 2 a 3 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Nedotčeny zůstávají obecně závazné právní předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, např. výnos ministerstva stavebnictví ze dne 31. 8. 1967, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při zemních pracích - B 4 (reg. v částce 49/1968 Sb.), ve znění pozdějších předpisů. Na zřizování a provoz štol, šachtic, tunelů a jiných podzemních děl a prostorů v podzemí se vztahuje vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí.
- 1a) Směrnice Rady 92/104/EHS o minimálních požadavcích na zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců v povrchovém a hlubinném těžebním průmyslu.
- 2) § 2 písm. d) a § 3 písm. a) a c) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.
- 3) Např. ČSN 01 8012 Bezpečnostní značky a tabulky, ČSN 34 3510 Bezpečnostní tabulky a nápisy pro elektrická zařízení, ON 44 0090 Bezpečnostní značky a tabulky pro doly.
- 4) Zákon č. 120/1962 Sb., o boji proti alkoholismu. § 135 odst. 2 písm. b) a odst. 3 zákoníku práce. Nařízení vlády České socialistické republiky č. 192/1988 Sb., o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví.
- 5) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).
Vyhláška Českého báňského úřadu č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění vyhlášky Českého báňského úřadu č. 242/1993 Sb.
- 6) Směrnice Ústředního báňského úřadu ze dne 1. 4. 1966 č. 2200/1966 pro sestavení plánů na likvidaci závažných nehod při hornické činnosti prováděné povrchovým způsobem s výjimkou povrchových provozů hlubinných dolů (povrchové havarijní směrnice), (reg. v částce 1/1967 Sb.).
Výnos Českého báňského úřadu ze dne 29. prosince 1987 č. j. 6500/87 o plánech zdlavání závažných provozních nehod při vrtných a geofyzikálních pracích a při těžbě, úpravě a podzemním skladování kapalných nerostů a plynů v přírodních horninových strukturách (reg. v částce 1/1987 Sb.).
- 7) § 273 zákoníku práce.
- 8) Směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR z 21. 5. 1970 č. j. LP/1-265-19.5. o změnách v posuzování zdravotní způsobilosti k práci (reg. v částce 20/1970 Sb.).
- 9) ČSN 05 0610 Svařování. Bezpečnostní ustanovení pro svařování plamenem a řezání kyslíkem. ČSN 05 0630 Bezpečnostní ustanovení pro svařování elektrickým obloukem. ČSN 05 0650 Bezpečnostní předpisy pro svařování elektrickým odporem.
- 10) § 6 odst. 4 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.
- 11) § 6 odst. 5 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.
- 12) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 110/1975 Sb., o evidenci a registraci pracovních úrazů a o hlášení provozních nehod (havárií) a poruch technických zařízení.

- 13) Vyhláška Českého báňského úřadu č. 56/1982 Sb., kterou se určují obvody působnosti obvodních báňských úřadů.
- 14) Důlně měřický předpis Českého báňského úřadu ze dne 24. 3. 1987 č. j. 900/1987 o důlně měřické dokumentaci při povrchovém obývání uhlí (reg. v částce 11/1987 Sb.).
- Důlně měřický předpis Českého báňského úřadu ze dne 31. 1. 1972 č. j. 700/1972 pro povrchové dobývání rud a nerud (reg. v částce 26/1972 Sb.).
- Důlně měřický předpis Ústředního báňského úřadu ze dne 7.7. 1967 - seznam smluvených značek důlních map (reg. v částce 43/1968 Sb.).
- Vyhláška Ústředního báňského úřadu a Ústředního geologického úřadu ze dne 31. 1. 1962 č. j. 1000/1962 o vedení a doplňování geologické dokumentace (reg. v částce 42/1962 Sb.), ve znění vyhlášky Českého geologického úřadu č. 96/1988 Sb.
- Vyhláška Českého úřadu geodetického a kartografického č. 10/1974 Sb., o geodetických pracích ve výstavbě.
- 15) Např. vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 45/1966 Sb., o vytváření a ochraně zdravých životních podmínek, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČSR č. 192/1988 Sb., vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením, vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 13/1977 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky - hlavního hygienika České socialistické republiky č. 46/1978 Sbírky hygienických předpisů o hygienických požadavcích na pracovní prostředí (reg. v částce 21/1978 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, směrnice hlavního hygienika ČSSR a Ústředního báňského úřadu č. 31/1966 Sbírky hygienických předpisů o ochraně zdraví pracujících před účinky škodlivé prašnosti v organizacích podléhajících hornímu zákonu (reg. v částce 8/1967 Sb.).
- 16) § 133 odst. 2 zákoníku práce.
- 17) Směrnice ministerstva zdravotnictví z 27. prosince 1963 č. HE-340.2-6.12.63 č. 30/64
- Sbírky hygienických předpisů o poskytování ochranných nápojů při práci v horkých provozech (reg. v částce 29/1964 Sb.).
- 18) Metodický návod č. 33/1974 Věstníku ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky, zásady organizace a poskytování první pomoci.
- 19) Vyhláška Českého báňského úřadu č. 67/1988 Sb., o báňské záchranné službě.
- 20) Vyhláška č. 104/1988 Sb. Vyhláška Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 5/1987 Sb., o dokumentaci staveb.
- 21) Pokud jsou vyhledávací a průzkumné práce prováděny podzemními důlními díly, platí pro tyto práce vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb.
- 22) Výnos Českého báňského úřadu z 23. 7. 1981 č. 17/1981 Ú.v. ČSR o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o bezpečnosti provozu pro vrtné a geofyzikální práce a pro těžbu, úpravu a podzemní skladování kapalných nerostů a plynů v přírodních horninových strukturách v organizacích podléhajících dozoru státní báňské správy (reg. v částce 33/1981 Sb.), ve znění výnosu Českého báňského úřadu č. 18/1986 Ú.v. ČSR (reg. v částce 18/1986 Sb.).
- Vyhláška Českého báňského úřadu č. 72/1988 Sb., o výbušninách.
- 23) § 10 odst. 6 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.
- 24) Např. směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky - hlavního hygienika České socialistické republiky č. 40/1976 Sbírky hygienických předpisů o hygienických požadavcích na stacionární stroje a technická zařízení (reg. v částce 20/1976 Sb.), směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 65/1985 Sbírky hygienických předpisů o hygienických požadavcích na pojezdové stroje a technická zařízení (reg. v částce 7/1985 Sb.),
- ČSN 33 2030 Ochrana před nebezpečnými účinky statické elektřiny, ČSN 34 1382 Zkoušení elektrostatických vlastností materiálu a výrobků z nevodivých hmot.
- 25) ČSN 33 0300 Elektrotechnické předpisy. Druhy prostředí pro elektrická zařízení.
- ČSN 30 0330 Krytí elektrických zařízení. Předpisy a metody zkoušení.
- ČSN 34 1010 Všeobecné předpisy pro ochranu před nebezpečným dotykovým napětím.
- ČSN 33 2310 Elektrotechnické předpisy. Předpisy pro elektrická zařízení v různých prostředích.
- ČSN 33 2320 Elektrotechnické předpisy. Předpisy pro elektrická zařízení v místech s nebezpečím výbuchu hořlavých plynů a par.
- ČSN 33 2330 Předpisy pro elektrická zařízení v prostředí s nebezpečím výbuchu hořlavých prachů.
- ČSN 33 2340 Elektrická zařízení v prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu výbušnin.
- 26) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 18/1987 Sb., kterou se stanoví požadavky na ochranu před výbuchy hořlavých plynů a par.
- 27) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 92/1985 Sb., o zajištění bezpečnosti práce u stabilních zásobníků na sypké materiály.
- 28) ČSN 83 2041 Pracovní ochrana. Ochranné kryty výrobních zařízení. Všeobecné požadavky.
- 30) ČSN 33 3210 Elektrotechnické předpisy. Rozvodná zařízení. Společná ustanovení.

- 31) ČSN 34 1639 Elektrická zařízení strojů pro povrchové dobývání.
- 32) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 98/1982 Sb.
- 32a) § 9 odst. 6 vyhlášky č. 75/2002 Sb., o bezpečnosti provozu elektrických technických zařízení používaných při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem.
- 33) Vyhláška ministerstva stavebnictví č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů.
Vyhláška ministerstva vnitra č. 87/1964 Sb., o řidičských průkazech, ve znění pozdějších předpisů. ČSN 26 8805 Motorové vozíky. Provoz, údržba, opravy.
- 34) Např. výnos federálního ministerstva dopravy ze dne 16. listopadu 1979 č. j. 16 349/79, o pravidlech technického provozu vleček (reg. v částce 27/1979 Sb.), ON 44 3066 Výcvikový a zkušební řád pro pracovníky důlních drah (D - A2).
- 35) ČSN 33 3210. ČSN 33 3220 Elektrotechnické předpisy. Společná ustanovení pro elektrické stanice.
- 36) ON 33 3305 Elektrotechnické předpisy. Přesuvná elektrická vedení na povrchových dolech.
- 37) Vládní nařízení č. 80/1957 Sb., kterým se provádí zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon).
- 38) ČSN 33 2200 Elektrická zařízení pracovních strojů. ČSN 34 1638. ČSN 34 1639.
- 39) ČSN 34 3510.
- 40) ČSN 34 3100 Bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práci na elektrických zařízeních.
- 41) Např. ČSN 34 3800 Revize elektrických zařízení a hromosvodů, ČSN 34 3880 Revize elektrického přenosného nářadí v provozu. Bezpečnostní opatření, ČSN 34 3881 Revize přenosného elektromechanického nářadí třídy II. a III. v provozu.
- 42) ČSN 34 1610 Elektrický silnoproudový rozvod v průmyslových provozovnách.
- 44) ON 34 1553 Předpisy pro trakční vedení důlních drah.
- 45) ON 34 1553 Předpisy pro trakční vedení důlních drah.
- 46) ČSN 34 3108 Bezpečnostní předpisy o zacházení s elektrickým zařízením pracovníky seznámenými.
- 47) ČSN 34 1010 Všeobecné předpisy pro ochranu před nebezpečným dotykovým napětím.
- 48) Vyhláška Českého báňského úřadu č. 68/1988 Sb., o vybraných důlních zařízeních.
- 49) ČSN 36 0010 Měření světla. Kmenová norma.
ČSN 36 0035 Denní osvětlení budov.
ČSN 36 0051 Osvětlování povrchových dolů pro těžbu nerostných surovin.
ČSN 36 0451 Umělé osvětlení průmyslových prostorů.
- 50) § 41 odst. 1 písm. a) a písm. g) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.
- 51) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.
Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.
Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 20/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená elektrická zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.
Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.
- 52) Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 137/1974 Sb., o vnitrozemské plavbě.
- 53) ČSN 26 0003 Transportní zařízení. Projektování, konstruování a montáž.
- 54) Např. výnos Českého báňského úřadu ze dne 12. května 1976 č. j. 3939/19/1976 a federálního ministerstva dopravy ze dne 13. července 1976 č. j. 16275/1976 o pravidlech technického provozu pro důlní dráhy povrchových hnědouhelných dolů (PTP-D) - (reg. v částce 4/1979 Sb.), ON 44 3061 Návěštní předpisy pro důlní dráhy (D-D1), ON 44 3062 Dopravní předpisy pro důlní dráhy (D-D2).
- 55) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce č. 88/1980 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu silničních vozidel, ve znění pozdějších předpisů.
- 56) ON 26 3401 Zařízení dálkové pásové dopravy pro povrchové doly. Všeobecné technické požadavky. ON 26 3404 Zařízení dálkové pásové dopravy. Provoz, údržba a opravy.
- 57) Např. zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon), zákon č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), zákon č. 51/1964 Sb., o drahách, ve znění zákona č. 104/1974 Sb., zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon).

58) Např. ČSN 07 8304 Kovové a tlakové nádoby k dopravě plynů. Provozní pravidla.

ČSN 26 9030 Skladování. Zásady bezpečné manipulace.

ČSN 26 9101 Palety a nástavby palet. Zásady bezpečné manipulace

59) Např. nařízení vlády ČSR č. 192/1988 Sb., ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny. Provozovny a sklady, ON 44 6670, vyhláška č. 72/1988 Sb.

60) Zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 425/1990 sb.

Vyhláška Ministerstva vnitra České socialistické republiky č. 37/1986 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady o požární ochraně.

61) Vyhláška Českého báňského úřadu č. 435/1992 Sb., o důlně měřické dokumentaci při hornické činnosti a některých činnostech prováděných hornickým způsobem.

62) Vyhláška Ministerstva zdravotnictví České republiky č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě.